

בפני כב' הנשיא: סא"ל צבי לקח
כב' השופט: סא"ל טל בנד
כב' השופט: רס"ן אמיר דהאן

התביעה הצבאית
(באמצעות ב"כ סרן יעל כהן וגון)

נגד

הנאשם: אימן סעיד מוחמד חמידה ת.ז. 904614062 / שב"ס
(באמצעות ב"כ עו"ד טארק ברגות ועו"ד לביב חביב)

הכרעת דין

הנשיא סא"ל צבי לקח:

נגד הנאשם הוגש כתב אישום הכולל שבעה עשר פרטי אישום. כתב האישום מפרט שורה של עבירות, החל בסחר בציד מלחמתי, עבור בחברות ופעילות בחוליה צבאית, ירי לעבר אדם וכלה בניסיון לגרימת מוות בכוונה. פרט האישום החמור בכתב האישום הינו פרט האישום הששה עשר, בו מפורט פיגוע ירי שביצע הנאשם יחד עם אחר במהלכו ירו לעבר שוטר מג"ב מטווח קצר ביותר, אולם למרבה המזל לא הצליחו לפגוע בו (להלן – האירוע).

הנאשם כפר במיוחס לו כתב האישום, ואף העלה טענות זוטא נגד האמרות שנגבו מפיו בחקירתו.

המסגרת הראייתית

הראיות שהוצגו בבית המשפט על ידי התביעה לצורך הוכחת האישומים המיוחסים לנאשם הן כדלקמן:

עדויותיהם של ברוך סלומון וסטיין מנגיסטו – שוטרי מג"ב שלעברם בוצע הירי ביום 17.9.09 כאמור בפרט האישום הששה עשר.

עדויות של עבדאללה מוכתסב, שותפו לכאורה של הנאשם לחלק הארי של כתב האישום, ובכלל זה לאירוע המתואר בפרט האישום הששה עשר. מאחר ועבדאללה מוכתסב היה עד עויין לתביעה, אף נשמע גובה אמרתו וזו הוגשה בהתאם לסעיף 10א לפקודת הראיות.

עדוּתוֹ של נאצר נצראללה, שלכאורה הנאשם פנה אליו והציע לו לבצע יחד עמו את הפיגוע המפורט בפרט האישום הששה עשר, אם כי הוא עצמו לא הצטרף לביצוע. גם עד זה היה עויין לתביעה ועל כן גם בעניינו נשמע גובה האמרה ואמרתו התקבלה במסגרת סעיף 10א לפקודת [הראיות](#).

חומר ראיתי הנוגע לתפיסת אמל"ח שנעשה בו שימוש לכאורה בפיגוע המתואר בפרט האישום הששה עשר ובדיקתו של אמל"ח זה.

חומר ראיתי טכני שהוגש בהסכמה שעניינו ממצאי זירת האירוע הן באשר לפיגוע ירי המתואר בפרט האישום הששה עשר, וכן ממצאי זירת אירוע לגבי אירועים נוספים שיוחסו לנאשם בכתב האישום. יש לומר כי כל הממצאים הטכניים לא קושרים את הנאשם ישירות לביצוע העבירות, כדוגמת טביעות אצבע או ראית דני"א, אם כי יש בממצאים אלה כדי לאשש במידה רבה חלק מהדברים המתוארים באמרות הנחקרים בפרשייה זו, ועל כך נרחיב בהמשך. כמו כן הוגשו אמרותיהם של מעורבים נוספים בהסכמה, במקום להעידם.

בנוסף ביקשה התביעה כי נקבל את אמרות הנאשם כראיות במשפט – כאשר שאלת הקבילות נדונה במסגרת משפט זוטא. במהלך משפט הזוטא נשמעו הן גובי האמרות המשטריות של הנאשם, כמו גם עדויותיהם של חוקרי השב"כ שחקרו את הנאשם. הנאשם ביקש כי יובאו לעדות אנשים נוספים שהיו עמו בתא בשלב כלשהו במהלך חקירתו (להלן – באגף 5), כשלטענתו אלה היכו אותו. התביעה התנגדה בטענה כי המדובר בנושא המצוי תחת תעודת החיסיון. אנו קיבלנו את בקשת ההגנה בעניין זה, אולם ערעור שהוגש על ידי התביעה התקבל והוחלט כי אין להביא לעדות אנשים אלה עקב קיומה של תעודת חיסיון ואף אין להסיר את החיסיון.

לצורך השלמת התמונה נאמר כי על פסק דינו של בית המשפט לערעורים הוגש בג"צ שמספרו 2739/11, אולם בית המשפט העליון (כבי' השופטים נאור, חיות ומלצר) דחה את העתירה עקב אי מיצוי הליכים ומבלי להתייחס לגופן של הטענות.

הנאשם העיד במשפט הזוטא, ובעקבות עדותו תם משפט הזוטא. הנאשם בחר שלא להעיד במסגרת פרשת ההגנה בתיק העיקרי.

טענות הצדדים

התביעה הצבאית ביקשה כי נרשיע את הנאשם בכל המיוחס לו בכתב האישום. בראש ובראשונה ביקשה התביעה כי נדחה את טענות הזוטא של הנאשם ונקבע כי אמרותיו ניתנו באופן חופשי ומרצון. עוד ביקשה התביעה כי יינתן לאמרות הנאשם המשקל המלא.

התביעה ציינה כי התשתית הראייתית אינה מבוססת רק על אמרות הנאשם, אלא נובעת גם מעדויות אחרים ומראיות חיצוניות נוספות. בין היתר, ביקשה התביעה כי נסתמך על אמרותיהם של עדי התביעה נאצר נצראללה ועבדאללה מוכתסב ונעדיף אמרות אלה על פני עדותם בבית המשפט.

לטענת התביעה, התשתית הראייתית שהניחה בפני בית המשפט מלמדת מעל לכל ספק סביר על אשמתו של הנאשם בכל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

ההגנה בחרה בתחילה שלא לסכם ולא לטעון טענות כלשהן, לא לגבי משפט הזוטא ולא לגבי התיק העיקרי. ההגנה ציינה בפנינו כי מבחינתה הסיכומים הינם זכות ולא חובה, ובמקרה זה אין היא מבקשת לעשות שימוש בזכות הזו, מהטעם כי התנהלות התביעה שמנעה מההגנה חקירתם של עדים רלוונטיים פגעה אנושות בהגנת הנאשם.

לאחר מועד הסיכומים בעל פה ניתנה ההחלטה בעתירה לבג"צ שהוגשה על ידי ההגנה. בעקבות החלטה זו פנתה ההגנה שוב וביקשה להגיש את סיכומיה בכתב. התרנו להגנה להגיש סיכומים בכתב למרות טענותיה הקודמות בעל פה בפנינו, על מנת שלא לפגוע בהגנת הנאשם.

טענות ההגנה התמקדו בשני עניינים עיקריים. הטיעון המרכזי התייחס למשפט הזוטא. לטענת ההגנה, על הנאשם הופעל לחץ מצטבר שנועד לשבור את רוחו. לחץ זה כלל מניעת תרופות שנועדו למחלתו הנפשית, הארכת ישיבות החקירה באופן בלתי סביר, איום בפגיעה בבני משפחתו, העברתו לחדר מדובבים בו הוכה ושימוש באחיו של הנאשם כבן ערובה. לטענת ההגנה, הלחץ המצטבר שבר את רוחו של הנאשם, הביאו להתרסקות נפשית, ועל כן נשבר.

הטיעון השני בו התמקדה ההגנה היה פסילת המשקל של אמרותיו של עבדאללה מוכתסב. נטען כי הופעלה כלפיו חקירה קשה, שהובילה אותו לומר דברים שאינם נכונים ובעיקר להשליך את האשמה על הנאשם.

עוד יש לציין כי לטענת ההגנה בסיכומים מן הראוי להעביר את הנאשם לבדיקה פסיכיאטרית עקב מצבו הנפשי הלקוי. כבר עתה יש לומר כי לא מצאנו לנכון לעשות כן. אמנם עלה במהלך המשפט כי הנאשם סבל בעבר ממחלה כלשהי, אולם ההגנה לא העלתה בשום שלב כי הוא אינו כשיר לעמוד לדין ולא התבקשו כלל לבחון את מצבו הנפשי. עוד יש לציין כי תיקו הרפואי של הנאשם הועבר לעיוננו אגב משפט הזוטא, ממנו עלה כי הנאשם הועבר לבדיקה פסיכיאטרית עוד טרם החלה החקירה נגדו ולא נמצאה מניעה כלשהי הנוגעת למצבו הנפשי. לו ההגנה רצתה לחלוק על ממצאים אלה היה ראוי לעשות כן במהלך המשפט עצמו באמצעות מומחה מטעמה ובודאי שלא היה נכון להעלות את העניין בשלב הסיכומים.

משפט הזוטא

טענות הזוטא

טיעוני הזוטא של הנאשם פורטו בשני מסמכים. בראשון הועלו טענות שתמציתן הינה כדלקמן:

- הנאשם סבל ממחלת עצבים (הכוונה למחלת נפש) ולא קיבל טיפול תרופתי למחלתו הנפשית במהלך החקירה.
- החקירה הייתה נמרצת במיוחד.
- הופעל כלפיו לחץ פיזי, אשר כלל הכאתו בידי מדובבים.
- איימו על הנאשם כי יביאו את אחותו למתקן השב"כ.
- איימו על הנאשם בתקופת חקירה ללא סוף.

- איום במעצר מנהלי ללא סוף.

- הבטיחו לנאשם כי אם יודה ירצה תקופת מאסר קצרה.

במסמך המשלים של טיעוני הזוטא, נרשמה התייחסות מפורטת לטענות של הפעלת אלימות כלפי הנאשם. נטען כי הנאשם הוכנס לתא עם עוד חמישה אנשים. נרשם תיאור של ארבעה מאותם אנשים הכולל את שמם (כפי שהזדהו בפני הנאשם) ותיאורם החיצוני.

נטען כי ביום הראשון בו שהה עם אנשים אלה בתא, לא קרה דבר, אולם ביום השני החלו לדרוש ממנו לפרט את מעשיו בחוץ ואת הארגון אליו השתייך. משלא עשה כן הפילו את הנאשם על הרצפה, חנקו אותו, ואף הצליפו ברגלו בחוט חשמל ופצעו אותו ברגלו. תוך כדי הכאתו אף קיללו אותו וירקו עליו, וכן איימו עליו שאם יספר על דבר הכאתו או פציעתו יכריזו עליו כמשת"פ.

לאחר מכן מנעו מהנאשם אוכל במשך יומיים, ואמרו לו כי הם התקשרו לעיזרייה, מקום מגוריו, וסיפרו על הנאשם כי הוא חבר של משת"פ ושל סוחר סמים, איימו עליו וגנבו את בגדיו.

לאחר מכן הועבר הנאשם לחקירה בפני חוקר שב"כ בשם נרי אשר הראה לנאשם את תמונות ארוסתו לשעבר, של אחותו ושל אשת גיסו.

עדי הזוטא

מטעם התביעה העידו חוקרי השב"כ כמו גם חוקרי המשטרה שחקרו את הנאשם. נסקור להלן בקצרה את עדותם

עדותו של השוטר ראדי חטיב

שוטר זה גבה ארבע מתוך חמש אמרותיו של הנאשם. העד מסר כי החקירה התנהלה בשפה הערבית ונרשמה בשפה זו. לדבריו, הזהיר את הנאשם כדין ורשם את הדברים שמסר, ובסופה של החקירה חתם הנאשם על האמרות בפניו. הוא לא זכר כל אירוע חריג בחקירה וטען כי לו היה כזה היה מתעד זאת ומעביר את הדברים לאחראי החקירה ולראש צוות החקירה במשטרה. העד הוסיף כי הנאשם לא העלה בפניו טענות כלשהן לגבי מצבו הרפואי או לגבי בעיה רפואית כלשהי. העד ציין כי הוא לא יודע מה היה בחקירה בשב"כ, אולם הוא לא השמיע איומים כלשהם בפני הנאשם ורשם את הדברים שזה מסר. הוא הכחיש כי העתיק את הדברים שהיו בזכ"ד לאמרה המשטרתית אם כי אישר כי הוא נעזר בזכ"ד ומתשאל לפיו. הוא ציין כי הוא לא רשם את האמרה בדרך של שאלה ותשובה אלא כרצף. הוא ישב מול הנחקר וזה מסר את הדברים והוא בירר איתו עניינים שלא היו ברורים לו וזה נרשם כחלק מרצף האמרה. לטענתו, אם יש סתירה בין הדברים שמסר הנחקר בפניו לבין הרשום בזכ"ד החקירה הוא מעלה זאת כשאלה והדבר נרשם. העד לא זכר אם הנאשם התלונן על עייפות או ביקש לנוח אולם עמד על כך שמסר לנאשם כי יש לו זכות להיוועץ בעו"ד. הוא הוסיף כי הוא לא מחייב נחקרים לחתום על האמרות, ושיקוליו של הנאשם לחתום או לא לחתום הם שלו. הוא הוסיף כי במהלך החקירות שהוא עורך הנחקרים אינם אזוקים.

עדותו של השוטר עומרי עווידה

עד זה גבה את אמרתו הראשונה של הנאשם מיום 3.11.09. העד מסר כי דובר בגביית אמרה רגילה ללא נסיבות מיוחדות או יוצאות דופן והנאשם הכחיש את החשדות שיוחסו לו. לדבריו, אם הנאשם היה מעלה בפניו טענות על אלימות או איומים שננקטו כלפיו במהלך חקירתו בשב"כ היה מתעד זאת. העד ציין כי מחובתו לומר לחשוד כי זכותו להיוועץ בעו"ד, גם אם יצא צו מניעת מפגש בין החשוד לעורך דינו. הוא נוהג בדרך כלל גם לומר לחשוד כי הוא מנוע מפגש עם עו"ד אם כי לעתים הדבר נאמר בעל פה ולא נרשם. העד הכחיש כי הנאשם אמר לו שהוא זקוק לתרופות בשל מחלת עצבים וטען כי אם הדבר היה נאמר היה רושם זאת. העד ציין כי אם היה אומר לנאשם כי חקירתו הסתיימה והוא עתיד לצאת לאגף האסירים הביטחוניים היה רושם זאת, ואם לא רשם זה לא נאמר. העד אישר כי יכול להיות שלקח מהנאשם טביעות אצבע, והוסיף כי אינו זוכר אם אגב לקיחת טביעות אצבע אמר לנאשם כי חקירתו הסתיימה.

עדותו של המכונה "אנדי"

עד זה ניהל את מרבית החקירות של הנאשם וציין כי זכר אותה. לדבריו, במרבית החקירה הנאשם לא שיתף פעולה עם חוקריו. לדבריו, למרות שהנאשם הכחיש, הייתה בחקירה אווירה רגילה טובה ולא אווירה קשה או מתיחות. הוא אישר כי הנאשם התלונן על בעיות רפואיות, ובכלל זה על בעיית עצבים ישנה שבעקבותיה הועבר לבדיקת פסיכיאטר שקבע שאין צורך בטיפול או השגחה פסיכיאטרית, וכן התלונן על כאבים בלסת והופנה לרופא שיניים במתקן הכליאה. הוא הדגיש כי הנאשם לא העלה כל טענה בדבר היזקקות לתרופות.

העד שלל כל אפשרות להכאת הנאשם, והכחיש כי אמר לנאשם כי יביא את אחותו למתקן הכליאה. כמו כן שלל כל טענה בדבר איומים במעצר מנהלי ממושך או הבטחה כי אם יודה יקוצר מעצרו וטען כי הובהר לנאשם שתקופת המעצר נקבעת על ידי בית המשפט. העד נשאל בחקירה הראשית מה לדעתו הוביל את הנאשם להודות בסופו של דבר וענה "אני חושב שחלק מהחומר חלה עליו תעודת חיסיון והחלק השני, מה שגרם לנחקר להודות להערכתי לאור העובדה שחבריו היו מעורבים איתו בפעילות הביטחונית מסרו את הודאותיהם בחקירה".

בחקירתו הנגדית עמד העד על כך שהנאשם מסר לו שנטל בעבר כדורים אולם לא טען כי הוא ממשיך ליטול אותם בעת החקירה. הוא ציין כי הזכ"ד נרשם תוך כדי החקירה ומשקף תמונה מהימנה של המתרחש בחקירה אף שאינו תמלול שלה. העד מסר כי הנאשם הוא זה שפירט בפניו את כל תאריכי המעצר הקודמים שלו והוא לא הסתמך על רישום פלילי שלא היה בידי באותה שיחה.

העד ציין כי הנחקר שמולו יושב על כסא המעוגן לרצפה. לדבריו, ידי הנחקרים נכבלות לאחור אולם הרגליים אינן כבולות אלא אם יש חשש להתפרעות או פגיעה עצמית. הוא ציין כי נערכות הפסקות לשתייה, שירותים וארוחות.

העד לא הכחיש כי שבמהלך חקירתו הביע הנאשם בשלב כלשהו כוונה אובדנית וטען שמאס בחייו בחקירתו ובעקבות כך נפגש עם עובד סוציאלי. בעקבות זאת חזר בו מכוונתו. העד נדרש להסביר

אמירה שלו בזכ"ד מיום 1.11.09 לפיה "כל עוד הוא (הנאשם) מכחיש הוא מסבך את חקירתו" וענה כי התכוון לכך שכל עוד הנחקר משקר בחקירתו הוא מסכל את מלאכת חקירת האמת של חוקריו.

העד נדרש להתייחס לטענה בדבר חקירה ללא סוף. תשובתו הייתה כי למיטב ידיעתו "החקירה נמשכת כל עוד יש עילה למעצר וביהמ"ש מאריך את מעצרו" (עמ' 7 לפרוטוקול עדותו ש' 39-38). בהמשך הדברים נשאל למה איים על הנחקר כי יישאר בחקירה ללא סוף אם לא יודה בחשדות, ובמקום לענות תשובה ישירה ביקש כי יפנו אותו לזכ"ד המתעד איום כזה. כשנשאל בהמשך האם אמר לנאשם שמותר לחקור אותו 180 יום השיב "האם אמרתי שהחקירה תימשך 180 יום? אני לא זוכר שקבעתי לו את התקופות. אני לא זוכר דבר כזה, אני גם לא מכיר את החוק לאשורו להגיד בדיוק איזה יום". כשנשאל אם אמר לנאשם כי אפשר להאריך את התקופה לאחר 180 יום, השיב כי אינו זוכר וביקש לפנות אותו לזכ"ד.

אותה תשובה ניתנה כשנשאל פעמיים האם אמר לנאשם שאחיו הפליל אותו, והשיב כי אינו זוכר וביקש להפנות לזכ"ד (עמ' 7 ש' 30, עמ' 8 ש' 23).

עדותו של המכונה "ברודי"

עד זה שימש כראש צוות החקירה של הנאשם. הוא מסר כי מדובר בחקירה ארוכה, שנמשכה כ-40 יום, כשרק בסופה התקבלה הודאת הנאשם. העד מסר כי בתחילת החקירה נבדק הנאשם על ידי רופא כנדרש, ונקבע כי אינו זקוק לטיפול רפואי והוא אינו מכיר טענה אודות טיפול רפואי נוסף. המקרה היחידי המוכר לו היה אירוע בו היה הנאשם בחוסר שקט ולאחר שנגע סיפר לחוקרו על אירועים אישיים בעברו שגרמו לו לחוסר רגיעה, והוא נשלח לבדיקה במרפאת הכלא.

העד מסר כי הוא זכר יחס של כבוד בין החוקרים לנאשם למרות שזכר כי הנאשם היה רגיש. הוא שלל אלימות כלפי הנאשם או איום מצידו כי יביא מי מבני משפחתו למעצר או כי טענה כזו הועלתה על ידו במהלך חקירותיו הפרונטאליות. כל שנעשה היה להתקשר למשפחתו על מנת לברר את מצבו הרפואי וזאת בהנחיית גורמי הבריאות. הוא שלל השמעת איומים כי הנאשם ייעצר במעצר מנהלי ללא סוף אם לא יודה או כי נאמר לו שירצה תקופת מאסר קצרה אם יודה.

הוא אישר כי גם אחיו של הנאשם נחקר בחשד לפעילות ביטחונית וזה נכח בתחילת החקירה בה הודה הנאשם, לבקשתו של הנאשם, אולם האח לא אמר בה דבר. לטענתו, אחיו של הנאשם, מוחמד, הציע מיוזמתו לשבת עם הנאשם ואף אמר כי אם הנאשם ביצע דבר כלשהו בכוונתו לבקש מהנאשם כי יודה בכך. העד שלל הבטחה כלשהי למוחמד בתמורה להודאת הנאשם, או כי איימו עליו שאם לא יביא את הנאשם להודות מוחמד יישאר בכלא במקומו.

עדותו של המכונה "אלישע"

עד זה מסר כי האווירה בחקירה הייתה טובה, בתחילתה הנאשם הכחיש את המיוחס לו ובסופה כעבור כ-40 יום הודה. העד מסר כי ההודאה ניתנה ביוזמת אחיו של הנאשם אשר ביקש שהות עם

הנאשם ובסופו של דבר הנאשם מסר את הודאתו לאחר ששוכנע על ידי אחיו שהדבר הטוב ביותר מצידו זה לספר את האמת.

העד טען כי חקירתו של הנאשם לא הייתה נמרצת או מאומצת אלא "אפילו נעשתה לטובת הנאשם ובהתאם לבקשותיו". לשאלת בית המשפט ענה העד כי חקירת הנאשם הייתה רגילה, ממוצעת, נינוחה, במצב רוח טוב ובאווירה טובה.

העד מסר כי לא היכה את הנאשם, לא ראה על גופו של הנאשם סימני אלימות ולא שמע ממנו תלונה על כך. בנוסף מסר כי לא איים על הנאשם שיביא את אחותו למתקן השב"כ. העד אישר כי אמר לנאשם שאחיו (של הנאשם) הודה אף שהדבר לא היה נכון. הוא הוסיף כי הנאשם ואחיו נחקרו במקביל ואחיו של הנאשם אמר כי הוא יודע מה חלקו ומה חלקו של הנאשם וביקש לשוחח מיוזמתו עם הנאשם ללא שהוצעה לו טובת הנאה.

העד ציין כי לא איים על הנאשם במעצר מנהלי ללא סוף ולא הבטיח לנאשם כי אם יודה ירצה תקופת מעצר קצרה ואף לא ידוע לו אמירות כאלה מצד אחרים.

בחקירתו הנגדית מסר העד כי לא ידוע לו על בעיות רפואיות שהנאשם סבל מהן. העד נשאל על החקירה שביצע לאחיו של הנאשם ובה אמר לאח כי מצבו לא פשוט, ובעקבות זאת האח ביקש לעזור בחקירת הנאשם. העד השיב כי האח לא ביקש לעזור לשב"כ אלא לעזור לאחיו בכך שביקש ממנו לספר את האמת. העד נשאל האם במידה שהנאשם לא יאמר אמת גם האח יסתבך וענה כי זה לא נאמר. כשנשאל האם כך זה הובן ענה "זה לא נאמר".

העד ציין כי במהלך החקירה סיפר לו הנאשם, במהלך "האווירה הקרובה ביניהם" על התעללות שעברה אחותו בידי בעלה בעקבותיה לימים ירה הנאשם לעבר גיסו. לטענתו, לא הציג לנאשם תמונה של האחות ולא ליגלג עליו בעניין זה אלא ההיפך, הביע סימפטיה.

העד סיכם ואמר כי חקירת הנאשם הייתה נינוחה, ניתנה לו אפשרות לנוח, ובמהלכה הייתה אווירה טובה באופן יוצא דופן. הוא ציין כי לא בכל יום יוצא לו לקבל הזמנה מהנאשם ומאחיו לבוא ולשחוט כבש אצלו בבית ואישר כי הדבר לא נרשם בזכ"ד.

עדותו של המכונה "נרי"

עד זה חקר את הנאשם בשלוש הזדמנויות. לטענתו, האווירה בחקירה הייתה טובה. העד מסר כי הנאשם לא הודה בפניו. העד אישר כי הנאשם טען בפניו על בעיה רפואית נפשית ממנה סבל בעבר ואמר לו כי ניסה להתאבד, אושפז, אולם כיום מצבו טוב. העד טען כי טענת הנאשם שנקטה כלפיו אלימות אינה מוכרת לו, כמו גם טענות כי איימו עליו שיביאו את אחותו למתקן השב"כ, או כי יחקר ללא סוף, או כי הובטחה לו תקופת מאסר קצרה אם יודה. העד אמר כי אינו זוכר שהציג לנאשם תמונות. כשנשאל אם זכורים לו אירועים חריגים בחקירת הנאשם ציין העד כי בשלב מסויים בחקירה הנאשם התחיל לרעוד, ביקש ממנו להתרחק וביקש להירגע. הנאשם הועבר לתא לעשן, נרגע וחזר לחקירה. כשחזר אמר ששלומו טוב והחקירה המשיכה.

העד אישר כי הרים את קולו על הנאשם בזמן החקירה אולם הכחיש כי קילל אותו או פגע בכבודו. העד לא ידע לומר מה היה הנושא בעטיו הרים את קולו על הנאשם, אולם ציין התרחשות

המתועדת בזכ"ד מיום 29.11.09 בו אמר לנאשם לאחר שזה מסר שאינו רוצה להודות בפעילות שלא ביצע כי הוא שקרן וסיפר לו מה אומרים עליו בעיזרייה ומה המוניטין שלו בכפר. הנאשם הרים עליו את הקול ואמר לו שאין לו זכות לדבר איתו כך, והוא ביקש מהנאשם להירגע וזה התנצל.

העד אישר כי ביקש ללחוץ את ידו של הנאשם בכניסה לאולם אך הנאשם סרב וטען כי הוא אומר שלום רק למי שכיבד אותו.

עדותו של המכונה "שמעון"

שמעון חקר את הנאשם בשתי הזדמנויות – בתאריך 2.11.09 ובתאריך 17.11.09. לטענתו האווירה בחקירה הייתה טובה ועניינית, ובשתי הזדמנויות הנאשם הכחיש את החשדות שיוחסו לו. יתר על כן, הנאשם כובד במהלך החקירה בשתייה חמה ובסיגריות.

העד מסר כי הנאשם לא העלה בפניו טענה כלשהי לגבי בעיות רפואיות או נפשיות, ואם הוא היה טוען זאת הדבר היה נרשם בזכ"ד. עוד מסר העד כי החקירה הייתה רגילה, ולא נמרצת במיוחד, ואף לא נמשכה פרקי זמן ארוכים במיוחד בשני המקרים בהם חקר את הנאשם (שעתיים בחקירה הראשונה וחמש שעות בשנייה).

העד ציין כי הוא לא היכה את הנאשם ואף לא שמע ממנו על אחרים שהיכו אותו ואף הכחיש כי נאמר לנאשם שיביאו את אחותו למתקן. העד אישר כי אכן אמר לנאשם כי אחיו הודה בחקירה, והדבר הוא לגיטימי במסגרת החקירה, גם אם האח לא באמת הודה. העד הכחיש כי השמיע איום שהנאשם ייחקר ללא סוף או כי הובטח לו הקלה אם יודה. העד התייחס לאמירתו מהזכ"ד בתאריך 17.11.09 סעיפים 17-18 לפיה הנאשם מאריך את חקירתו בכך שהוא לא מודה ואמר כי יש לנאשם השפעה על משך החקירה וצריך שיבין זאת, אם כי הוא (הנאשם) יודע שזה תלוי בבית המשפט. העד הוסיף כי בחקירה מיום 17.11.09 אף הציע לנאשם להתעמת עם ראיה שכללה תמונה בה חדר עיוש מסגיר אמל"ח, והנאשם סרב.

העד ציין כי הזכ"דים אינם תמליל של החקירה אלא משקפים את מה שהתרחש במהלכה. הוא ציין כי לצעוק במהלך חקירה זה דבר חריג ואם היה עושה כן היה מתעד זאת בזכ"ד. הוא מסר כי במהלך החקירה הנאשם ישב על כסא שאינו מרופד המקובע לרצפה, ידיו לצדי גופו כשהן אזוקות מאחור באזיק עם שרשרת ארוכה המאפשרת תנועה של הידיים לצד הגוף. העד הסיק מכך שהנאשם עישן ושתה קפה כי לא היה אזוק במהלך החקירה.

עדותו של הנאשם

הנאשם העיד באריכות ובפירוט ניכרים. עדותו הייתה אמוציונאלית ובמידה רבה אסוציאטיבית תוך קפיצה בתיאור הדברים מבחינה כרונולוגית.

הוא החל בתיאור מעצרו, וטען כי כבר עם מעצרו הוכה בידי החיילים העוצרים. לטענתו, לאחר שהובל למגרש הרוסים קבע הרופא שם כי יש להעבירו לבדיקה בבית חולים פסיכיאטרי. בעקבות זאת איימו עליו החיילים בנשק בגלל המשימה שהוטלה עליהם בגללו.

הנאשם מסר כי כבר משנת 1998 הוא סובל מבעיה נפשית המשפיעה על תפקודו, גורמת לו להתרחק מאוכל ומים, ולפחד מבשר, עופות ודגים. לטענתו מסר לרופאים אותם פגש כי הוא לוקח תרופות אולם לא ידע לומר להם את השם המדוייק של התרופה. לאחר הבדיקות הרפואיות הועבר לאשקלון והוכנס לתא לבדו.

בבוקר למחרת הובל לחדר בו היו ארבעה אנשים. הוא נאזק לכיסא מאחור כך שידיו לצד מותניו ונאזק גם ברגליו לכסא. ארבעת האנשים הזדהו בפניו כברודי, אלישע, מיכה ואנדי. הם שאלו לשמו, ושאלו אם הוא יודע לקרוא והוא השיב להם שכן. לאחר מכן ברודי ואלישע יצאו מהחדר ומיכה ואנדי מסרו לו כי הם החוקרים שלו. הם הציגו לו דף בו רשומים "חוקי החקירה". הוא קרא כי יכולים להחזיק אותו 180 יום וגם נאמר לו על ידי אנדי כי לאחר 180 יום יגישו בקשה לבית המשפט שיאריכו את מעצרו ל-6 חודשים נוספים. כשאמר לחוקריו כיצד יוכל להביא עו"ד כמו שרשום בדף הזכויות אם אין לו דרך התקשרות אמר לו אנדי כי הם קובעים אם לתת לעו"ד לראות אותו או לא. כששאל אז למה נאמר לו כי יש לו זכות לעו"ד לא נענה בתשובה. בשלב זה מיכה נתן לקיר מכה והם התחילו לצעוק עליו ולהתגרות בו. כשאמר להם כי הוא חולה עצבים ויש להתנהג איתו בהתאם הם עשו עצמם לא שומעים.

הנאשם טען כי למרות שאמר שהוא זקוק לתרופותיו סירב אנדי להיענות לו ואמר כי הוא נבדק על ידי רופא והרופא אמר שמצבו הבריאותי טוב. עקב אי קבלת ה

תרופות הוא סבל גם במהלך החקירה מהתכווצויות שרירים, קוצר נשימה, עצבנות וחוסר רצון להיות בנוכחות אנשים. כשנשאל מתי זה קרה בחקירה מסר כי זה קרה לקראת סופה, עם החוקר אלישע. לטענתו, גם ניסה להתאבד מספר פעמים במהלך החקירה. לדבריו ברודי איים עליו כי אם לא יודה יביא את אימו ואחותו. עוד אמר לו ברודי כי אם ישתחרר לאחר סיום התיק שלו, אזי ביום הראשון והשני יהיה עם משפחתו אולם ביום השלישי יחזור לשב"כ. לטענתו ברודי אמר לו שיביא אנשים נוספים מעיזרייה ויודיע להם שהפליל אותם, ואז התעצבן הנאשם ואמר לו כי הוא מוכן שיעלו אותם על אוטובוס והוא ישלם את הנסיעה. ברודי לא ענה לו ולקחו אותו לתא בו היה עם עבדאללה מוכתסב ועיסאם קוואסמה. הנאשם מסר כי הוציא את השמיכה וניסה לקרוע אותה כדי ליצור חבל ולהתאבד. לטענתו אמר זאת לחבריו לתא והם תפסו אותו בכוח והשכיבו אותו על המזרון ואמרו לו שהתאבדות זה דבר אסור על פי הדת. לאחר מכן הוכנס לתא אחיו מוחמד שאמר לו "אני שמעתי שאחותך תהאני נמצאת בחקירה, ואני ואחותך נמצאים פה בגללך, והם רוצים גם להביא את אמא". אחיו מוחמד אמר לו כי השב"כ רצה שירגיע את הנאשם וכדי שיודה, וכי אם הנאשם מודה הוא יחזור הביתה. הנאשם שאל על מה להודות, ואחיו ענה לו "לא יודע, אני יודע רק דבר אחד, שאני נמצא פה בגללך" והתעצבן עליו. עוד מסר כי אחיו מוחמד ביקש ממנו להודות "כדי שהוא יוכל להשתחרר ושתהאני תלך, ושהוא יראה את הילדה הקטנה

שלו". הנאשם אמר לו "אתה לא אח שלי" וביקש לקרוא לסוהר שיוציאו אותו מהתא. הם שהו ביחד באותו תא 3 ימים מבלי שהחליפו מילה.

בשלב זה מסר הנאשם תוך שדמעות עולות בעיניו כי "ויתר" על אחיו, ואין לו אח בגלל הלחץ שהפעיל עליו בתא והרס לו את החיים. לטענתו הוא גם מונע מאמו ומאחותו לבקר אותו בדיונים מפחד שיקרה להם משהו. לטענתו השב"כ יצר לו בעיות בעזריה, אנשים שם מתעלמים מאמו וגם אחיו לא מדבר עם אמו.

הנאשם הוחזר שוב לחקירה, והפעם בפני אלישע, כשבשלב מסוים נכנס ברודי והחל לצעוק עליו. הוא שוחרר מאזיקיו והובל למשרד אחר בו היו אנדי, נאצר נצראללה ומוחמד עיוש שם אמר להם ברודי כי הנאשם הוא זה שהרס את ביתם וגרם לכליאתם (במאמר מוסגר נציין כי הזכ"ד מיום 29.11.09 אכן מתאר מפגש עם השניים אם כי אין שם אישור לטענת הנאשם בדבר דברי ברודי). הנאשם התעצבן הרים את קולו ואמר "בושה מה שאתם עושים איתי" ויצא מהחדר ואלישע הוביל אותו למשרד שלו, ביקש ממנו להירגע, נתן לו מים וסיגריה ולאחר שהנאשם ביקש ממנו להוריד אותו לתא, אמר לו אלישע שהוא מוכן לכך בתנאי שהנאשם יתחייב שלא יפגע בעצמו. הנאשם הבטיח ולמרות זאת אלישע לא הוריד אותו לתא מתוך פחד.

בשלב זה עבר הנאשם לתאר את שהותו ב"אגף 5", שם הוכה לטענתו. לדבריו, בתאריך 4.11.09 או 5.11.09 עבר לאגף בו ארבעה חדרים. הובילו אותו לחדר שם איפשרו לו להתקלח. הוא ערך היכרות עם יושבי החדר. חלקם הציגו עצמם בשם וחלקם בכינוי. אחד בשם מוסא חנתש שאל אותו אם ראה עו"ד והוא ענה שלא אלא קיבל רק ביקור מהצלב האדום. נאמר לו שבבית הסוהר יש חוקים ולכל חדר החוקים שלו, והוא ענה כי הוא מקווה שיתרשמו ממנו לטובה, ואם יטעה ביקש שישבירו לו. נאמר לו כי למחרת יגיע אחראי באגפים 4 ו-5, שמו אבו אסמעיל, והוא ידאג לו לעו"ד, לבגדים ולסיגריות.

למחרת בשעה 10:30 בבוקר הגיע לאגף אדם שנאמר לו כי הוא אבו אסמעיל. הנאשם תיאר אותו כאדם רזה, בגובה 1.5-1.6 מטרים, פניו רזות, שערו מסורק לאחור, וגילו 48-49. אבו אסמעיל נכנס לחדר, והכירו ביניהם. אבו אסמעיל הציג עצמו כאדם מזבדה בג'נין, השפוט משנת 1996 לששה מאסרי עולם. הנאשם אמר לו כי אין לו עו"ד והוריו אינם יודעים היכן הוא ואבו אסמעיל ביקש ממנו לרשום מספר טלפון. הנאשם ביקש שיביאו את הטלפון אליו, ואבו אסמעיל ענה כי יש פלאפון אחד באגף 4, ולא ניתן להעבירו כי עורכים חיפוש במעבר בין האגפים, אולם הוא ידאג להעברת הודעה למשפחת הנאשם.

ביום השלישי לשהותו באגף הגיע אבו אסמעיל בשעות אחר הצהריים ושניהם הלכו יחדיו בחצר. אבו אסמעיל אמר לו כי אימו של הנאשם מוסרת לו ד"ש, והיא במצב מצויין. עוד מסר לו כי משפחתו מינתה לו את עו"ד ברעם והוריו אמרו כי עו"ד ברעם הלך לבקר אותו ואת מוחמד אבל נאסר עליו לפגוש אותם. הם נכנסו לחדר ואבו אסמעיל שאל אותו אם הוא חולה במחלת עצבים והנאשם השיב בחיוב. הוא שאל אותו אם ניסה להתאבד והנאשם סרב לענות. אבו אסמעיל ביקש את סליחתו והסביר לו כי אמו של הנאשם ביקשה ממנו לדאוג לו בגלל מחלתו.

ביום הרביעי הגיע שוב אבו אסמעיל ואמר לנאשם כי הוא רוצה לשבת ולשאול אותו כמה שאלות. אבו אסמעיל התיישב על מיטה מצד ימין של הכניסה לחדר והנאשם התיישב לידו. כמו כן נכנסו

עוביידה ג'ראר, אבו חסן, אבו אחמד ומוסא חנתש. הנאשם התבקש בעדותו בפנינו למסור תיאור של כל אחד מהם והוא מסר תיאור מפורט כולל דברים שסיפרו על עצמם בפניו. לאחר מכן ציין כי במהלך אותו אירוע אבו אסמעיל אמר לאבו אחמד להביא לנאשם קופסת סיגריות ולמזוג לו תה. אבו אסמעיל הוציא דף ממחברת קטנה עליה היו רשומים דברים והחל לשאול אותו שאלות. תחילה נשאל על ארוסתו, ולאחר שהשיב מחק אבו אסמעיל את השאלה מהדף.

הנאשם נשאל אם הוא מכיר את עבדאללה מוכתסב וחדר עיוש והשיב שכן. נאמר לו כי עבדאללה נחקר כמשת"פ, חדר נעצר על סחר סמים והוא עצמו גנב רכבים. הוא ענה שהוא לא יודע על עבדאללה אבל השאר נכון. אבו אסמעיל עשה תנועה מאיימת ושאל אותו מי שלח אותו אליהם ואמר לו כי אסור לו להיות אצלם. הנאשם אמר כי כולם הסתכלו עליו במבט מוזר והוא הבין שמאשימים אותו בשיתוף פעולה עם השב"כ של הכלא. הוא אמר להם שהוא יותר מכובד מהם ויותר נקי מהם. אבו אסמעיל נתן לו סטירה ואמר לו כי הוא גנב רכבים וחבריו שפלים כמוהו. נאמר לו כי אסור לו לחיות איתם או להרים את הקול ודחף אותו לאחור. אבו חסן תפס אותו בצוואר ומוסא קפץ עליו, לחץ על החזה שלו וסכר את פיו בידו על מנת שהנאשם לא יצעק. הנאשם תיאר כי חצי מגופו היה על המיטה וחצי על הרצפה. אז לקח אבו אחמד כבל חשמל והצליף באמצעותו מספר פעמים ברגלו של הנאשם. הם אמרו לו שהוא משת"פ וסוכן. בשלב זה החלה ספירה והם הורו לו לעמוד בפינה ולהסתכל על הטלויזיה כדי שהקצין שערך את הספירה לא יראה את הדם ברגלו. אבו אסמעיל יצא מהחדר, ולאחר שהסתיימה הספירה שפכו אבקת קפה על הפצע כדי לעצור את הדם. הנאשם הראה בבית המשפט מה שלטענתו הינה צלקת מאותה הצלפה ברגלו. הם השגיחו עליו גם כשהתרחץ, והוא לא ישן מפחד כל אותו לילה. למחרת נאמר לו כי הוא יוצא לדיון אבל אסור לו לספר על מה שנעשה לו. לטענתו, סוהר מיחידת נחשון ראה את הפצע ברגל אולם לא אמר דבר. הוא עצמו לא סיפר דבר לבית המשפט ועו"ד כלל לא ראה. הוא פחד שיכו אותו שוב, ופחד שיחשבו שהוא משת"פ. כשנכנס לאגף סיפר להם כי סוהר מנחשון ראה את הפצע אולם לא אמר דבר והוא עצמו סיפר לנחשון שנפל מהמדרגות.

למחרת בבוקר הגיע שוב אבו אסמעיל ואמר לו כי הוא מבקש להשביע אותו. הנאשם טען כי אבו אסמעיל אמר לו לרשום על הדף את שמו המלא, כי הוא מוכן ליפול חלל על מה שהוא אומר, והתבקש לכתוב בתחתית הדף תודה לכל המעוניינים ולחתום וכך הוא עשה. לאחר מכן נאמר לו כי יעבור לאגף 4. הוא הועבר כשהוא אזוק ומכוסה עיניים וכשהוסר כיסוי העיניים ראה מולו את אנדי. לחדר נכנסו גם שמעון, מיכה וברודי. מיכה שאל אותו מדוע פניו נראים כך (כך בעדותו) והוא ענה שהוא עייף ומצבו לא טוב והוא מבקש ללכת לתא.

הנאשם טען כי המכונה נרי הראה לו תמונות של אחיותיו. פעם אחת הראה לו נרי תמונה של אחותו מנאל (הנשואה לגיומעה) ותמונה של אשתו השנייה של גיומעה ושאל אותו מי יותר יפה והוסיף ושאל למה גיומעה התחתן עם אשה שנייה אחרי אחותו. הנאשם אמר כי התעצבן מאוד ואמר לנרי שאסור לו לעשות כך כי זה כבוד המשפחה. הנאשם תיאר חילופי דברים קשים בינו לבין נרי ובכלל זה כי נרי אמר לו כי הוא מתחרט שלא העביר אותו למעצר מנהלי. בשלב זה ביקש מנרי שאם יש לו נשק יביא אותו ויירה בו. נרי יצא וקרא לסוהר כדי להחזיר את הנאשם לתאו. לאחר מכן סירב הנאשם שנרי יחקור אותו או לענות לשאלותיו.

הנאשם נשאל בפנינו על ידי סניגורו מה הוביל אותו להודות בסופו של דבר, והוא ענה שהלחץ מחוקריו, והלחץ שהפעיל אחיו שגם אמר לו כי יביאו את אחותו, הובילו אותו למסקנה כי הוא צריך למצוא פתרון על מנת שאחיו ישתחרר והוא לא יערב את משפחתו. הוא תיאר כיצד אצל אנדי הוא רשם על דף כי תחתיו שלושה מטוסי קרב ומאה מקלעים ושאל את אנדי אם יש מקרי רצח של יהודים שהוא רוצה שהוא יודה בהם. אנדי התעצבן עליו, לקח את הדף, קימט אותו וזרק אותו לפח והוא הוחזר לתא.

במאמר מוסגר נציין כי בזכ"ד החקירה שנערך על ידי אנדי מיום 29/10/09 נרשם כי הנאשם אכן רשם על דף כי ברשותו 100 כדורים וטנק (פסקה 10 לזכ"ד) והדף צורף לזכ"ד והוגש לעיוננו.

הנאשם המשיך כי לאחר מכן הובילו אותו לראדי (השוטר ראדי חטיב), שייחס לו אשמות שלטענתו הודה בהם הנאשם אצל אלישע. הנאשם אמר כי לא הודה בדבר אולם חתם על מנת שאחיו ישתחרר ואחותו תשתחרר. הנאשם טען כי אם היה מודה במשהו היה רושם זאת בכתב ידו. לטענתו חוקריו שיגעו אותו, והובילו אותו למצב בו חש שהוא לבד בעולם ללא משפחה. בחקירתו הנגדית הבהיר כי רק חתם על אמרותיו ולא אמר כלום, וזאת במטרה לסיים את חקירתו וכך הבהיר גם במענה לשאלות בית המשפט.

משך החקירה על פי הזכ"דים:

נקדים ונאמר כי לא מצאנו לנכון לפקפק במועדים הרשומים בזכ"דים שערכו חוקרי השב"כ בכל האמור לתחילת החקירה ולסיומה. ניתן לראות שבימים הראשונים לחקירה נחקר הנאשם כמעט כל יום כ-10 עד 12 שעות אולם בשעות היום. בתאריכים 28-29/10/09 התנהלו מספר חקירות לאורך שתי היממות ובכלל זה בשעות הקטנות של הלילה. לאחר מכן החקירה התחדשה רק בתאריך 1/11/09 ונמשכה לסרוגין עד 2/11/09. זכ"ד החקירה הבא הינו מתאריך 17/11/09. בפרק הזמן שחלף בין ה-2/11/09 ל-17/11/09 מסר הנאשם כי שהה בעיקר ב"אגף 5". מצד התביעה לא קיבלנו אישור או הכחשה של העניין.

בתאריכים 17-19/11/09 נחקר הנאשם מהבוקר עד הלילה אך קיבל הפסקות לארוחות ולמנוחה כולל שנת לילה. בתאריכים 22-24/11/09 התנהלו חקירות משעות הצהריים עד הערב בכל אחד מהימים. חקירת הנאשם הבאה הינה מתאריך 29/11/09, נמשכה כחמש שעות ובמהלכה עולה כי נפגש עם מחמד עיוש ונאצר נצראללה לפרק זמן לא ברור. בחקירה מתאריך 30/11/09 הודה הנאשם.

העדויות במשפט הזוטא - מהימנות ומשקל

חשוב לומר כי ההכרעה במקרה זה לא הייתה קלה. הספקות והחששות המקננים בנו באשר לרצון החופשי של הנאשם נובעים בעיקר מחוסר היכולת לשלול את טענותיו ומהתחושה שלנו כי עדי השב"כ תיארו בצבעים "ורודים" מדי חקירה שהייתה קשה. בנוסף, חשוב להדגיש כי עדותו של הנאשם עשתה עלינו רושם אמין בכל הנוגע לתחושותיו הסובייקטיביות שלו. הנאשם דיבר מתוך שכנוע עצמי עמוק, מסר פרטים רבים כולל פרטים טריוויאליים מהחקירה המעידים על כך שזכר

אותה היטב, וברגעים אף ניתן היה לראות כי העדות על מהלך החקירה מציפה בו סערת רגשות. אמנם, לא כל דבר שמסר הנאשם נראה לנו נכון, גם אם אנו סבורים כי הוא מאמין כיום, ולכל הפחות בעת מתן העדות, כי הוא נכון, ונבהיר זאת בהמשך.

ראשית דובר בחקירה ארוכה שנמשכה כ-40 יום. יתרה מכך, במהלך החקירה ניתן לנאשם להבין כי חקירתו תימשך עוד ועוד, ואף נאמר לו כך מפורשות. למשל:

זכ"ד מ-25/10/09 סעיף 15, בעקבות זאת שהנאשם אינו מודה, נאמר לו כי השב"כ יניח שהוא מתכוון לעשות פעילות זאת בעתיד ועל כן "הוא [הנאשם] מכריח אותנו לעשות כל מה שהחוק מתיר לנו על מנת שהנדון לא יהווה סכנה בעתיד וייתכן שמעבר למאסר אליו הוא צפוי להישלח בעקבות מעורבותו בפעילות זו הוא גם יישלח למעצר מנהלי כדי למנוע את הסכנה הנשקפת ממנו".

סעיף 28 לאותו זכ"ד: "אמרתי לנדון שבסופו של דבר עליו לקבל החלטה האם הוא רוצה לסיים את חקירתו או שמא הוא רוצה להישאר בחקירה עוד יום ועוד יום עד שלבסוף ימאס לו והוא יחליט לספר את האמת מאחר והוא אינו יכול להתחמק מהאמת".

סעיף 39: אמרתי לנדון שהוא יכול ללכת לחשוב בתאו אולם עליו לקחת בחשבון שמחר צפויה לו הארכת מעצר והוא ייווכח לדעת שהוא אינו הולך לשום מקום עד שלא יסיים ויספר את כל האמת אודות הפעילות בה היה מעורב".

זכ"ד מיום 28/10/09 שעה 19:30 (נרי): סעיף 8: הוסבר לנדון כי הוא יכול לחייך ולצחוק אולם עליו להבין כי אנו לו (כך במקור – צ"ל) נוותר על הודאתו המלאה..."

זכ"ד מיום 29/10/09 שעה 01:30 (נרי) סעיף 24: "נאמר לנדון כי לא יסיים חקירתו ללא מתן הודאה מלאה בנוגע לפעילותו".

זכ"ד מיום 2/11/09 שעה 09:30 (שמעון) סעיף 15: אמרתי לנדון שעליו להבין שאנו מאוד סבלניים אך יחד עם זאת עקשניים באופן יוצא דופן קרי אם הוא בוחר להמשיך ולשקר בחקירה ולא מתכוון לקחת אחריות על מעשיו הרי שחקירתו תימשך..."

סעיף 23 לאותו זכ"ד: אמרתי לנדון שאם הוא חושב שהוא יסיים את החקירה מבלי שהוא יספר את האמת אודות קשריו לאמל"ח ולפיגועים הרי שטעות גדולה בידי כיוון שמניסיונו מקרים כאלו כמעט ולא קורים וכך גם לא יקרה עם הנדון"

זכ"ד מיום 17/11/09 שעה 18:10 סעיף 18: "הנדון שאל אותי מה הכוונה במילה "כמה" והשבתי לו שהוא צריך לשאול את עצמו כמה זמן הוא רוצה שחקירתו תימשך עד שהוא יספר אודות כלל פעילותו".

באותו זכ"ד בסעיף 36: "אמרתי לנדון שהוא לא הנחקר הראשון שנמצא במצב בו נמצא הנדון וכי הכל עניין של זמן מבחינתו עד אשר הוא יפחית מגאוותו ויפחת עלבונו והנדון יספר לבסוף אודות כלל פעילותו".

זכ"ד מיום 29/11/09 שעה 11:40 סעיף 28: "הובהר לנדון כי חקירתו צפויה להמשך עד שנשמע ממנו את כל האמת אודות מעורבותו בפעילות הביטחוניית"

כלומר, המסקנה הינה כי חוקריו של הנאשם בשב"כ הבהירו לו מספר פעמים בדרכים שונות כי עד שלא יודה ולשיטתם יאמר את האמת חקירתו לא תיפסק. לפיכך בכל הנוגע לטענת זוטא זו, נראה כי יש בה ממש. לא זו אף זו, אלא שקו חקירה שיטתי זה אינו מתיישב כלל עם זכות השתיקה ולמעשה שולל אותה לחלוטין. באופן דומה אף ניתן לראות את האמירה שהושמעה לנאשם בזכ"ד מיום 2/11/09 שעה 12:10 בסעיף 30 בה נאמר לו כי שיבוש הליכי חקירה ייחשב לעבירה פלילית, כאשר מהקשר הדברים עולה בבירור כי הכוונה לכך שהנאשם אינו משתף פעולה בחקירתו.

שנית, חוקרי השב"כ תיארו את החקירה כחקירה עם אווירה טובה. הרושם שאנו קיבלנו הוא כי חוקרי השב"כ מנסים לתאר לנו חקירה כמעט אידיאלית, שהאווירה בה הייתה יוצאת דופן בחיוביותה ללא סייגים. תיאור כמעט מושלם ואידילי זה נראה לנו הגזמה שאינה מתאימה למציאות. גם בעדותם בפנינו התברר שהיו אירועים שכלל אינם מתיישבים עם תמונה אידיאלית זו. הנאשם קיבל התקף רעד במהלך החקירה, עד שהחוקר החליט לפנותו מחדר החקירות לתאו. מהזכ"דים עולה כי לא פעם בכה, כעס, הרים את קולו וגם חוקריו הרימו את קולם עליו.

כך למשל:

זכ"ד מיום 29/10/09 שעה 01:30 בסעיף 14 נרשם כי הנדון החל לרעוד.

בזכ"ד מתאריך 1/11/09 שעה 09:00 סעיף 22 מסר הנאשם כי בכוונתו להתאבד לאחר שיצא מהכלא.

בזכ"ד מיום 2/11/09 שעה 12:10 מתוארת הפגישה של הנאשם עם עובדת סוציאלית בעקבות הצהרתו על כוונת התאבדות. הנאשם הסביר את דבריו לאור דברי חוקריו כי התנהגותו בחקירה מחזקת את הרושם השלילי והחשש שמדובר באדם מסוכן, והצורך לנקוט באמצעים המתאימים על מנת למנוע ממנו לפגוע בביטחון המדינה בעתיד.

גם אם דבריו של הנאשם על כוונתו להתאבד נאמרו מן השפה אל החוץ, ואיננו משוכנעים בכך, הרי הם מלמדים על הרושם העז שנטעו בו חוקריו כי עניינו לא יסתיים במאסר בעקבות משפט (למשל הזכ"ד מיום 25/10/09 שצוטט לעיל) ועל מצבו הנפשי הירוד. עד כדי כך הגיעו הדברים כי לקראת תום תקופת החקירה, ניסה על פי דבריו, להתאבד (פרוטוקול מיום 11/4/11 עמ' 4 ש' 18-47).

זכ"ד מיום 18/11/09 שעה 14:30 נרשם בסעיף 30: "הנדון החל לבכות ואמר שהוא כל חייו כך ואימו היא היחידה שדאגה לו עם אחיו מחמד וחבריו ח'ציר ועבדאללה"

זכ"ד מיום 19/11/09 שעה 09:40 סעיף 11 – נרשם כי הנדון החל לבכות וציין כי אינו מסוגל לדבר, בסעיף 23 נרשם כי חוקרו שואל אותו מדוע הוא נראה כה מדוכא, ובסעיף 24 נרשם כי הנדון החל לבכות.

זכ"ד מיום 24/11/09 שעה 17:05 סעיף 12: הנדון נראה כעוס וצעק כי חוקריו אינם יודעים כיצד הוא נתפס כעת בעיני התושבים בעזריה. הנדון המשיך וצעק כי כל עזריה חושבת כי הוא משת"פ".

בזכ"ד מיום 29/11/09 שעה 11:40 נרשם כי הנאשם מסר לחוקריו כי הוא עייף ומבולבל (סעיפים 26-27 לזכ"ד).

שלישית, מצאנו קושי רב לקבל את אופיה הנוח של החקירה בכללותה לאור הדברים שארעו לנאשם בתחילת חודש נובמבר באגף 5. הנאשם טען כי היכו אותו ואיימו עליו. התביעה לא הביאה כל ראיה לסתור טענה זו. חשוב להדגיש כי טענתו של הנאשם נראית על פניו אמינה. הוא דיבר בשכנוע עצמי רב, ידע לתאר לפרטי פרטים את האירוע, את המשתתפים בו, ודברים שהם אמרו לו ומסרו לו. אל מול העדות המשכנעת של הנאשם לא הביאה התביעה כל ראיה לסתור ולמעשה הותירה את בית המשפט בחלל ראייתי.

ודוק: אנו כמובן מודעים לכך שהוחלט בבית משפט לערעורים כי אין להביא את האנשים שהיו עם הנאשם בתא באגף 5 לעדות כיוון שהעניין נמצא תחת חיסיון. אבל נדמה כי התביעה בסיכומיה התבלבלה בכל הנוגע למשמעות החלטת בית המשפט לערעורים מבחינה ראייתית בהליך שלפנינו. השאלה שעמדה לדיון בבית המשפט לערעורים הייתה האם יש להביא לעדות על פי בקשתו של הנאשם את האנשים שהנאשם טען שהיו כלואים איתו באגף 5, אם לאו. בית המשפט לערעורים קבע שאין להביאם לעדות, ובנוסף קבע כי אין בראיות שהוצגו לו כדי לסייע להגנת הנאשם. אין בפסיקתו של בית המשפט לערעורים קביעה לגבי מהימנות עדים או מהימנות הנאשם, ובודאי שאין בהחלטת בית המשפט לערעורים שעסקה בסוגיה ספציפית של חיסיון ראיות, כדי לקבוע ממצאי מהימנות בהליך בפנינו. אין גם בהחלטה זו קביעה מה המשמעות שיש להעניק לאי העדתם של אנשים אלה.

אין בפסיקת ערכאת הערעור כדי לשלול את אמינותו של הנאשם בטענתו כי אכן הוכה על ידי אנשים מסויימים בעת שהותו באגף 5. אין בקביעה כי לא נמצא בחומר החסוי שהוצג בפני ערכאת הערעור דבר היכול לסייע להגנת הנאשם כדי להשפיע על התשתית הראייתית המונחת בפנינו, כמו גם לשלול את האפשרות כי החומר אינו מתאר את כל מה שקרה. דומה הדבר לאמרה משטרית שאינה מפרטת כי הנאשם הוכה במהלכה, אולם הנאשם יכול ורשאי לתקוף את שהתרחש באותה החקירה ולעמת את חוקרי המשטרה עם טענות אשר אינן רשומות (מטבע הדברים) בדו"חות רשמיים. עדיין מתפקידה של הערכאה הדיונית לשמוע את העדים ולהכריע בשאלה האם טענת הנאשם הוכחה או לכל הפחות אם עוררה ספק סביר במתן האמרה מתוך רצון חופשי. זהו מהותו של משפט הזוטא. מטבע הדברים, פעמים רבות טיעוני הזוטא אינם מבוססים בחומר ראיות הקיים בידי התביעה. עדיין בידי הנאשם להעלות טענות אלה ולשכנע באמיתותן. החלטת בית המשפט לערעורים אינה קובעת ואינה מתיימרת לקבוע דבר באשר למשפט הזוטא, לאמינות טענות הנאשם ולמשקלן. כל שנקבע בה הוא כי, לאור עמדת התביעה ולנוכח תעודת החיסיון, אין לחייב אנשים מסויימים להעיד בפני בית משפט זה. כך, ואך רק כך יש להתייחס אליה.

אנו סבורים, כאמור, שטענת הנאשם לגבי הכאתו הינה אמינה. לא מצאנו בסיס לפקפק בה. לכל הפחות, היה ראוי להביא מי מהנוכחים בתא שהנאשם הזכיר על מנת להזים את טענותיו. כידוע, אי הבאה לעדות של עד הזמה רלוונטי הינה בעלת משקל ראייתי לחובתה של התביעה, והעניין אך מחזק את הרושם כי יש ממש בטענות הנאשם. אף אם נניח כי אין בהבאת העדים שנקבע שראוי

שייוותרו תחת מעטה תעודת החיסיון כדי לפעול לרעת התביעה, עדיין נותרים אנו עם עדות הנאשם, שהאמנו לה בנקודה זו, בלא שום ראיה לסתור.

לפיכך, נדמה כי גם בכל הנוגע לטענת פסול זו, הצליחה ההגנה לעורר אמינות, ולכל הפחות לנטוע בנו ספק שמא הנאשם אכן הוכה כטענתו.

חשוב להבהיר, כי הנאשם לא נשבר בעקבות האירוע באגף 5. עם זאת, יש לראות אירוע זה כחלק מהחקירה, וכחלק ממסכת מתמשכת שחוהה הנאשם שלא נפסקה עד שהודה לבסוף.

רביעית, הנקודה בה נשבר הנאשם הייתה החזקתו עם אחיו באותו תא, והפעלת הלחץ מצידו של אחיו כי יודה. הפעלת הלחץ מצידו של האח נועדה, כך על פי דברי הנאשם שנראו לנו אמינים, להביא לשחרור האח, ובנוסף לשחרור אחותם. איננו יודעים אם אחותו של הנאשם כלל הייתה עצורה ואנו אף מניחים שלא הייתה. עם זאת, הנאשם לא ידע זאת, ושוכנענו כי דברי אחיו של הנאשם והפעלת הלחץ על הרקע המשפחתי הביאו אותו בסוף לידי שבירה נפשית.

הן מהזכ"דים והן מעדות הנאשם בפנינו ניתן להתרשם באופן ברור כי הופעל כלפיו לחץ משמעותי הנוגע לבני משפחתו. כבר בחקירתו הראשונה (זכ"ד מיום 19/10/09) סיפר הנאשם כי אביו נפטר ואמו ואחותו נתונות תחת אחריותו כמו גם כבוד אחותו מנאל ובעלה ג'ומעה (סעיפים 21, 24 ו-39 לאותו זכ"ד).

בתאריך 1/11/09 כעולה מהזכ"ד שערך אנדי, ניתן לנאשם לראות את אחיו יושב בחדר חקירה ומשוחח עם חוקר.

בזכ"ד מיום 17/11/09 שעה 10:20 בסעיף 36 נאמר לנאשם כי "חבריו ממשיכים להיחקר שכן הוא בוחר לשתוק בחקירתו ולסבך לא רק את חקירתו הוא, אלא חקירתם של הנוספים הקשורים עמו בפעילותו".

כאן יש לזכור כי בין הנחקרים גם אחיו של הנאשם, ובמובלע אומרים לו חוקריו כי שתיקתו משפיעה גם על משך חקירת האח.

בזכ"ד מיום 18/11/09 שעה 14:30 שוב עולה "על השולחן" אחיו של הנאשם (סעיף 14) דבר המביא את הנאשם לומר מיד שאחיו אינו קשור לדבר כלשהו (סעיף 15 לזכ"ד).

בזכ"ד מיום 19/11/09 שעה 09:40 נרשם בסעיף 23 מפי הנאשם "כי המחשבה כי גרם למעצרים של חבריו שנמצאים כעת בתאים קשה לו", ובעקבות זאת הוא אף מתחיל לבכות.

כמו כן הופעל על הנאשם לחץ שהתבטא באיומים כי יופץ במקום מגוריו בעיזרייה כי הוא משת"פ. עניין זה החל עוד כשהיה כלוא באגף 5, והמשיך גם בפני חוקרי השב"כ. ביסוס לכך ניתן למצוא בזכ"ד מיום 24/11/09 שהובא לעיל בו עולה כי הנאשם היה כעוס, התפרץ על חוקריו ואמר להם כי בכל עזרייה חושבים שהוא משת"פ.

המשמעות של מי שנחשב משת"פ בחברה בה חי הנאשם הינה ברורה, ובכלל זה הסיכון הנובע לחייו. יתר על כן הנאשם העיד על הבידוד החברתי בה נתונה אימו ומשפחתו הקרובה אותה ייחס לשב"כ.

מצוקתו של מי שהיה נתון בחקירה תקופה המצטברת ל-40 יום, במהלכה אף ככל הנראה הוכה, הינה גדולה מאוד. כאשר אדם כזה צריך לבחור בין מצוקת בן משפחה הנתון במעצר, ויתרה מזו, כשהוא שומע שגם אחותו נמצאת ניזוקה מהעדר שיתוף הפעולה שלו עם חוקריו, ניתן לשער כי הלחץ בו הוא נתון הינו כבד מנשוא. בית משפט זה מנוסה ומכיר היטב את אורח החיים הפטריארכאלי-מגוון בחברה הערבית באזור, ואת ההשלכה הקשה שיש להחזקת אישה בכלא על כבוד המשפחה ועל כבוד הגברים שמופקדים על שלומה. אנו שוכנענו כי לנאשם, שמופקד ואחראי על שלום בני משפחתו על פי המקובל בחברה בה הוא חי ומתגורר, היה זה בבחינת לחץ שלא ניתן לעמוד בו, ושהצטבר למסכת לחצים ארוכה בה היה נתון קודם לכן. רצונו של הנאשם כי בראשית החקירה מיום 30/11/09 בה הודה יהיה נוכח אחיו, מלמדת על הצורך שלו להראות לבן משפחתו כי הנה הוא מודה ובכך הוא מסייע לשחרורו והסרת הנטל של המעצר מהאח ומהאחות. הצורך הזה של הנאשם מלמד בראש ובראשונה כי המניע הדומיננטי להודאתו היה חששו לבני משפחתו – חשש שכאמור נוצר והתעצם בשלב האחרון בחקירה ממושכת שכללה גם אפיזודה אלימה.

ראש צוות החקירה טען כי אחיו של הנאשם פנה מיוזמתו לחוקרי השב"כ וביקש לשכנע את הנאשם להודות. אנו סבורים כי גם אם היוזמה באה מצידו של אחיו של הנאשם, ברור כי גורמי החקירה ידעו זאת. הם ששלטו במצב ועשו בכך שימוש לצורך החקירה. אנדי העיד בחקירתו הראשית כי הנאשם מסר את הודאתו לאחר ששוכנע על ידי אחיו לעשות כן, ולדבריו היה הדבר ביוזמת האח. לדברי החוקר אלישע, היה ברור לאחיו של הנאשם כי אם הנאשם לא ידבר הוא (האח) יסתבך. זכ"ד החקירה של אחיו של הנאשם בידי אלישע הוגש לנו בידי הצדדים, וממנו עולה בבירור כי נאמר לאחיו של הנאשם שהוא בבחינת חשוד כל עוד הנאשם אינו משתף פעולה בחקירתו, ודבר זה הודגש בפניו מספר פעמים (בזכ"ד עצמו זה נרשם כדבר שנאמר יותר מפעם אחת). הימנעותו הברורה של אלישע מלענות באופן ישיר לשאלת ההגנה האם נאמר לאחיו של הנאשם כי אם הנאשם לא יודה האח יסתבך, ואמירה מיתממת כי "זה לא נאמר", כשהיא מצטרפת לשאר הראיות בנושא, הובילה אותנו למסקנה הברורה והחד משמעית כי חוקריו של אחיו של הנאשם הובילו אותו כחלק מקו החקירה להבין כי עליו לגרום לנאשם לדבר אחרת הוא עצמו יסתבך. איננו סבורים כי ניתן לנתק בהקשר זה בין מעשי האח לבין גורמי החקירה, שכן אחיו של הנאשם הובל למעשה למסקנה בלתי נמנעת מבחינתו כי עליו לפעול בעצמו על מנת לגרום לכך שהנאשם יודה.

ניתן לטעון כי אחיו של הנאשם אינו גורם חקירתי ועל כן אין לראות במעשי האח כגורם המשפיע על שלילת הרצון החופשי של הנאשם. אין בידינו לקבל טענה זו. במסגרת החקירה באים במגע עם נחקר גורמים שונים. גורמים אלה יכולים להיות סוהרים, שוטרים וחוקרי שב"כ, אך גם מדובבים ואסירים אחרים. השליטה במהלך החקירה בנוגע למי בא במגע עם הנחקר היא של גורמי החקירה. גורמי החקירה היו מודעים להשפעה אפשרית של מי שבא עמו במגע, ואיפשרו את הפעלתה של השפעה זו. במקרה כגון זה, גם אם מי שהפעיל לחץ שהוביל לשבירת רוחו של נחקר

באופן ששלל את רצונו החופשי אינו גורם רשמי, יש לראותו לצורך זה כחלק ממהלך החקירה. במקרה שלפנינו, אנו יכולים לקבוע כי אחיו של הנאשם הפך, במודע או שלא במודע, לידם הארוכה של חוקרי השב"כ, ואין לראות אותו שונה מכל מדובר הפועל עם גורמי החקירה ומשכנע אדם להודות. פעולת אחיו של הנאשם שנעשתה כחלק אינטגרלי של החקירה, נועדה להפעיל לחץ כבד על הנאשם על מנת שיודה, והובילה בסופו של דבר לשבירת רוחו של הנאשם באופן שהדברים שמסר, גם אם הם אמת, נמסרו שלא באופן חופשי ומרצון (והשוו עניין [ע"פ 1301/06 עזבון המנוח אלזם ז"ל נ' מדינת ישראל](#)).

נעיר, למעלה מן הדרוש, כי תמהנו על כך שאחיו של הנאשם לא הובא לעדות בפנינו, בשים לב לכך כי על פי עדי התביעה, דובר בגורם המכריע להשגת הודאתו של הנאשם. עם זאת, לאור מסקנותינו מן החומר המצוי בפנינו, החלטנו להותיר את שאלת המשמעות הראייתית של אי הבאתו בצריך עיון.

עוד נציין כי איננו רואים לנכון להפריד בין שלבי החקירה השונים, או בין החקירות בשב"כ לחקירות במשטרה. בחקירה שלפנינו השתכנענו כי השליטה בכל מהלך החקירה, מראשיתה ועד סופה, הייתה בידי השב"כ. שליטה זו נגעה גם לפעולות חקירה שבוצעו על ידי השב"כ, וכללה גם את הפגשת הנאשם עם אחיו ואת השפעת האח על הנאשם, והתפרשה גם לשלב בו היה הנאשם בפני חוקרי המשטרה. החוקרים עשו שימוש בזכ"דים של חוקרי השב"כ לצורך ניהול החקירה שלהם וגביית האמרה המשטרתית, והתרשמנו כי הם למעשה המשך ישיר לחקירת השב"כ. אין מדובר במקרה זה בחיץ בין החקירות. על כן השפעת חקירת השב"כ על רצונו החופשי של הנאשם חלה ומשליכה באופן ישיר ומובהק גם על הדברים שמסר הנאשם לחוקרי המשטרה

כפי שציין כבי' השופט הנדל בעניין [אל סיד \(ע"פ 1776/06 אל סיד נ' מדינת ישראל\)](#) בפסקה 11 לפסק דינו:

"יש להחיל מבחן של קשר סיבתי בין אמצעי הפסול שננקט בהודאה שנפסלה לבין ההודאה האחרת לגביה לא ננקט אמצעי פסול. קיומו של קשר סיבתי עשוי ללבוש צורות שונות. למשל, "הפסול הנמשך" נובע בעיקר בשל השפעתו של הפגם בחקירה על מצבו הנפשי של הנחקר, עד כדי שליטה בפועל של בחירה מרצון גם בהמשך. דוגמא לכך – נקיטת אלימות כלפי הנחקר המותירה אותותיה גם בחקירה מאוחרת יותר, אף שלא ננקטו בה אמצעי פסול. דוגמא אחרת, "הפסול הנמשך" נובע בעיקר בשל השפעתו של הפגם בחקירה על שיקולי הנחקר. זוהי כמעט טענה שבהגיון. כך בעניין אלזם, בו נקבע כי השפעת המדובר על אלזם שלא להתייעץ עם עורך דינו בשל אי התאמתו לתפקיד, ממשיכה לחול על הודאות מאוחרות יותר שניתנו לפני המשטרה. הוא שוקל את שיקוליו, אך החקירה "המזוהמת" הכניסה שיקול שגוי-פסול, שמכריע את הכף. בשתי הדוגמאות יש לערוך בדיקה פרטנית של הנחקר, אך הדוגמא הראשונה תתמקד יותר במצבו הנפשי של הנחקר, בעוד הדגש בדוגמא השנייה יושם על הפגם בחקירה".

העובדה כי הנאשם הודה בפני חוקר המשטרה יום לאחר שהודה בפני חוקר השב"כ, אינה מנתקת את השפעת האמצעים שננקטו כלפי הנאשם במהלך החקירה, אלא משתלבת לכדי מסכת אחת. בשלב בו נשברה רוחו של הנאשם, לא היה זה משנה אם הוא מספר את הדברים לחוקר שב"כ או לחוקר משטרה. הנאשם סיפר במשטרה את מה שסיפר בחקירתו בשב"כ, ובסדר דומה. הצורך שלו להודות לא נבע מרצון חופשי, אלא מחששו למשפחתו. הפגם הזה נותר נוכח בכל החקירות המשטרתיות. החשש של הנאשם לפגיעה במשפחתו לא נעלם בשלב החקירה המשטרתית, ולנו ברור כי הנאשם לא ראה הבדל מהותי כלשהו בין החקירה אותה עבר בשב"כ לבין החקירה אותה עבר במשטרה.

שונה הדבר מעניין **עבאס אל סיד** שם נקבע כי לא רק שחלף פרק זמן של יומיים בין החקירה בשב"כ לחקירת המשטרה במהלכה יכול היה לנוח ולהתרענן, אלא שהנחקר שם התנהג באופן עצמאי תוך הפגנת שליטה במהלך החקירה המשטרתית באופן המבסס כי ניתן להפריד בין סוגי החקירות ולדון בכל אחת בצורה עצמאית.

בענייננו, קיים קשר סיבתי מובהק בין הודאתו של הנאשם לבין הפסול שננקט בחקירה.

עניין נוסף נוגע לטענת הנאשם בפנינו כי לא הודה. ברור לנו כי הנאשם אכן אמר את הדברים שנרשמו בזכ"ד השב"כ ובאמרות המשטרתיות לחוקריו. איננו סבורים כי המדובר בזיוף פרי החוקרים, אלא בדברי הנאשם עצמו – גם אם נאמרו לאחר שרוחו נשברה.

כיצד לפיכך יש להתייחס להכחשתו בפנינו כי הודה? אנו סבורים כי יש לערוך בנקודה זו פלגין דיבורא. הנאשם לא עשה עלינו רושם של אדם מתוחכם. מבחינתו נעשה לו עוול בלחץ הכבד שהופעל עליו בחקירה. הדרך שלו להתמודד עם עוול זה היא הכחשה מוחלטת של אמירת הדברים, ולא אישור מסירתם תוך העלאת הסייג כי ניתנו שלא באופן חופשי ומרצון. דווקא בגלל שהנאשם אינו אדם מתוחכם, איננו סבורים כי יש לראות בהכחשה זו כחלק ממסכת שקרים רצופה, אלא כאמירה שאמנם אינה נכונה והיא כשלעצמה שקרית, אך נועדה בעיקר להרחיקו מדבר עבירה. אין באמירה זו כדי להשפיע על מכלול התרשמותנו מעדותו בפנינו, להבדיל מהעד האמינות לטענה ספציפית זו.

בע"פ [5746/93 דהאש ואחידי נ' מדינת ישראל](#), תק-על(1)94, 291, עמ' 293 נאמרו בהקשר זה הדברים הבאים היפים גם לענייננו:

"אין אני שוכח, כי המערער לא זו בלבד שלא העלה מטעמו טענת צידוק, אלא שהכחיש יריות כלפי סאבר וסברי. ברם, לשיטתי, אין בכך כדי לחסום את הדרך בפני בית המשפט, בנסיבות שבהן מצטיירת מחומר הראיות הגנת צידוק, מלבחון האפשרות להנות את הנאשם מהגנה זו; ובמיוחד כך הם פני הדברים, כאשר קו ההגנה שנבחר על-ידי הנאשם מונע ממנו העלאת הטענה מיוזמתו כבמקרה דנן"

לפיכך, גם אם קו ההגנה שננקט על ידי הנאשם בעדותו בבית המשפט היה הכחשה גורפת כי כלל הודה, אין בכך כדי למנוע מבית המשפט שנחשפה בפניו התמונה הראייתית הרחבה יותר, להעלות

ולבחון טענות זוטא שהועלו מלכתחילה על ידי הנאשם, ובמידה ואלה הוכחו לפסול את הודאות הנאשם.

ההכרעה במשפט הזוטא

שוכנענו כי הנאשם עבר חקירה קשה. ייתכן כי הוא עצמו היה נחקר רגיש מהרגיל (כך גם תיאר זאת המכונה ברודי, שהיה הממונה על החקירה), אולם החקירה באופן אובייקטיבי לא הייתה קלה. על הנאשם הופעל לחץ כבד להודות. בכלל זה ניתן היה לו להבין, באופן חוזר ונשנה, כי כל עוד לא יודה לא תסתיים חקירתו, ואף ייתכן כי הימנעותו מלהודות תביא למעצרו המנהלי אף לאחר סיום מאסר שייגזר עליו.

הנאשם היה נתון בשלב מסויים של החקירה לתקיפה אלימה, והוא הוכה בזמן שהותו באגף 5. למרות זאת בשלב זה הנאשם עדיין לא נשבר והמשיך להכחיש. "הקש האחרון" היה דרישת אחיו של הנאשם ממנו כי יודה על מנת שהאח יוכל להשתחרר כמו גם אחותו של הנאשם. פניית אחיו של הנאשם לא נעשתה מיוזמתו העצמאית. ניתן לו להבין בידי חוקריו כי כל עוד הנאשם לא יודה הוא עצמו יסתבך וחקירתו תימשך, ולמעשה הובילו אותו באופן מתבקש לפעול בעצמו על מנת לשבור את התנגדותו של הנאשם מלהודות. בכך שימש האח כידם הארוכה של החוקרים, ובסופו של דבר, כך גם על פי עדותו של המכונה אלישע, עניין זה הוא שהוביל למתן ההודאה.

הנאשם, אשר משפחתו וכבוד משפחתו מופקדים בידו, נשבר בשלב זה, והודה על מנת שאחיו ואחותו לא יינזקו מהכחשתו.

אופי חקירה זה – אימים בחקירה ללא סוף, הפעלת אלימות בעת שהותו של הנאשם באגף 5, האימים על משפחתו, האיום בהפצת ידיעה כי הוא משת"פ, והפעלת האח על מנת שישבור את רוחו של הנאשם הינם אמצעים שבודאי באופן מצטבר מהווים פגיעה בזכויותיו של הנאשם ופגיעה ברצונו הטוב והחופשי. אנו סברנו כי יש בהשתלשלות חקירתית זו כדי לעורר לכל הפחות ספק סביר ואף יותר מכך, שמא אמרות הנאשם ניתנו שלא באופן חופשי ומרצון.

הפסול בחקירה כאמור לעיל התפרש על פני כל שלבי החקירה, היינו: גם על שלב מסירת האמרות המשטריות. הפגם בחקירה המשיך לרחף מעל הנאשם והמשיך לשלול את הרצון האוטונומי שלו ועל כן יש לראות בכלל החקירה כרצף אחד, שכל האמרות שנגבו בו אינן חופשיות.

לפיכך, איננו רואים מנוס מהקביעה כי כל אמרותיו של הנאשם אינן קבילות כיוון שלא התמלאו תנאי סעיף 12 [לפקודת הראיות](#).

משכך רואים אנו עצמנו פטורים מדיון בפסילת האמרות בהתאם לדוקטרינת הפסילה הפסיקתית שנקבעה בעניין **יששכרוב** (ע"פ 5121/98 **יששכרוב נ' התובע הצבאי הראשי, פ"ד סא** (1) 461) וודאי שאין אנו צריכים להתייחס למשקל האמרות (שהיה ראוי לראותן כנמוך ביותר אם לא אפסי אף לו היו קבילות).

הראיות בתיק העיקרי

לאחר שפסלנו את אמרותיו של הנאשם, נותר לנו לבחון את הראיות האחרות שהוצגו בפנינו.

עדותו של נאצר נצראללה

עד זה הכחיש היכרות עם הנאשם וטען כי הוא ידע שהנאשם עובד בהסעות ומדי פעם עשה שימוש בשירותיו בהקשר זה. העד הכחיש את המצוי באמרתו המשטרתית וטען הוא אנאלפבית, אינו יודע לקרוא ולכתוב כלל וחתימתו אינה מתנוססת על האמרה. כשנשאל לגבי תיק עם אמל"ח עליו סיפר בחקירתו טען כי מצא תיק בפח אשפה ובו ראה אקדח. הוא אמנם פנה לנאשם כיוון שזה עובד בהסעות, אך הנאשם סירב לקחתו, ולבסוף החביאו ליד ביתו של חדר עיוש. העד נדרש להסביר את הפער בין דבריו לבין אמרתו בה מסר כי הנאשם מסר לו את התיק עם האמל"ח והוא (העד) העביר את התיק לחדר עיוש. העד טען כי כל מה שרשום באמרה אלה דברים שהמדובבים אמרו אותם ושלחו לחוקרי השב"כ והוא לא קשור לעניין הזה.

העד נשאל כיצד הוא מסביר כי גם חדר עיוש מאשר את הדברים שנכתבו באמרה המשטרתית וענה כי כלל אינו מכיר את חדר עיוש. לטענתו כל מה שרשום הוא פרי המצאת החוקר והמדובבים והוא לא אמר את הדברים.

עדותם של חוקרי נאצר נצראללה

את אמרתו הראשונה של נאצר נצראללה גבה השוטר ראדי חטיב. הוא מסר כי בכל חקירה הוא נוהג להזהיר את הנחקר, להסביר לו את החשדות נגדו ולאחר מכן הנחקר מוסר את דבריו והוא רושם כל דבר. בסוף העדות הנחקר עובר עליה וחותרם. לטענתו, נאצר נצראללה מסר לו כי הוא חלש בקריאה וכתובה והוא רשם זאת. העד שלל בכל תוקף את הטענה כי הדברים הרשומים באמרה לא נאמרו מפיו של נאצר ומסר כי כל הדברים הרשומים נאמרו על ידו של נאצר, והוא רשם אותם מיד עם אמירתם. העד הוסיף כי נאצר לא התלונן על חקירתו בשב"כ ולא היו אירועים חריגים בחקירתו, אחרת הדבר היה מתועד על ידו ומועבר הלאה.

את אמרתו השנייה של נאצר נצראללה גבה השוטר חדר מוצטפא. ההגנה הסכימה להגיש את האמרה שגבה עד זה ללא חקירה נגדית, ומכאן שיש להסיק שגם ההגנה אינה חולקת על נסיבות גביית האמרה או על עצם אמירת הדברים על ידי נאצר בפני החוקר המשטרתית.

נאצר נחקר בשב"כ על ידי המכונה אנדי. זה שלל כל אפשרות כי הדברים הרשומים בזכ"ד הומצאו על ידו וטען כי הדברים נאמרו מפיו של נאצר. הוא אף טען כי חקירת נאצר התנהלה באווירה טובה יחסית, ללא אירועים חריגים או תלונות של אלימות.

המכונה שמעון חקר אף הוא את נאצר, ומסר כי האווירה עם נאצר בחקירה הייתה אווירה חיובית מאוד ובסופה אף ביקש נאצר לנשק את חוקרו והודה על היחס לו זכה בחקירה ועל כן טענותיו של נאצר אינן נכונות.

אמינות עדותו של נאצר נצראללה

עד זה לא עשה עלינו רושם אמין. ניכר היה ניסיונו להימנע מלהפליל את הנאשם בדבר כלשהו ולהרחיק גם את עצמו מעבירות כלשהן. ניתן לראות כי בתחילת עדותו הוא טען כי כלל אינו מכיר את הנאשם, ולא היה בינו לבין הנאשם "שום דבר", אולם לאחר מכן מסר כי כשמצא בפח אשפה תיק עם נשק פנה לנאשם שסירב לקבלו. לא ברור מדוע אדם "המוצא" תיק עם נשק, יפנה לאדם אותו כלל אינו מכיר ויבקש למסור לו את התיק. כשנדרש להסביר מדוע פנה לנאשם אם אינו מכירו, ענה כי מדי פעם התקשר לנאשם לצורך הסעות.

גם לגבי חדר עיוש גרסתו של נאצר נצראללה הייתה מתפתחת ולא עקבית. בתחילה מסר כי הם שכנים. בשלב מאוחר יותר בעדותו הוסיף כי הוא נהג לשבת אצל חדר עיוש לשעות איתו קפה ולעשן חשיש. אולם כשנאמר לו כי גם חדר עיוש מאשר מצידו את קבלת התיק עם הנשק ממנו, לפתע טען כי כלל אינו מכיר אותו. כשהבין כי טענה זו אינה מתיישבת עם הדברים שמסר קודם לכן טען כי חדר עיוש שכן שלו ולא מעבר לכך והוא לא מכיר אותו מקרוב.

ניתן לסכם ולומר כי עדותו של נאצר נצראללה בפנינו הייתה לא אמינה ואין לייחס לה משקל כלשהו. לעומת זאת, לאמרותיו המשטריות מן הראוי ליחס משקל מלא. המדובר באמרות סדורות, בעלות הגיון פנימי, וחשוב מכך, הן נתמכות בראיות חיצוניות. הן בתיאור הדברים כפי שמסר חדר עיוש, והן בעובדה שבתיק שנמצא בשטח ואותו הסגיר חדר עיוש לכוחות הביטחון נמצאו בנוסף לאקדח גם שני מטעני צינור, בדומה לדברים שמסר נאצר באמרה.

להבדיל מאמינותו הנמוכה של נאצר, גובה אמרתו הראשונה עשה רושם אמין, ושוכנענו כי הדברים הרשומים באמרה נאמרו על ידו של נאצר ולא הומצאו על ידי גורם כלשהו כפי שטען בפנינו. לא למותר לציין כי גובה אמרתו השנייה של נאצר כלל לא נחקר על ידי ההגנה ואמרתו הוגשה ללא חקירה נגדית של גובה האמרה, דבר שיש בו לחזק את הרושם שלנו מעדותו של נאצר נצראללה בפנינו ומצדיק גם הוא את העדפת האמרות על פני העדות בבית המשפט.

להתרשמותנו, גם חוקרי השב"כ שהעידו בפנינו מסרו אמת באמנם כי הדברים המופיעים בזכ"די החקירה נמסרו מפיו של נאצר.

עדותו של עבדאללה מוכתסב

עד זה מסר כי הנאשם והוא שכנים וחברים. לטענתו, לא עשה דבר עם הנאשם נגד ביטחון האזור. העד לא התכחש כי בחקירתו במשטרה מסר דברים שונים בתכלית, המפלילים אותו ואת הנאשם בביצוע עבירות נגד ביטחון האזור. עם זאת מסר, כי הדברים נאמרו בעקבות לחץ שהופעל בחקירתו. לטענתו היה במצב נפשי רעוע בעקבות פטירת אמו, חוקריו עשו בכך שימוש ואמרו לו לאשר את הפעילות שאימן כבר הודה בה, והוא הסכים לחזור ולאשר אחר חוקריו את הדברים. הוא מסר כי אף שהודה, הדברים הללו לא התרחשו מעולם וכל מה שנרשם למעשה הוכתב לו ונאמר על ידי החוקרים. הוא הופתע לגלות לאחר מכן כשפגש את הנאשם בהמשך החקירה כי האחרון כלל לא הודה ולא הפליל אותו כפי שחשב. לטענתו, אף שביקש לערוך עימות עם הנאשם לא איפשרו לו זאת. העד מסר כי הלחץ שהופעל עליו כלל איומים וצעקות אולם לא היכו אותו. האיומים שהושמעו כלפיו לטענתו בחקירתו בשב"כ היו שייאסר לתקופה של 10-20 שנה ויפיצו עליו שמועה כי הוא משת"פ. במשטרה טען העד כי חוקר בשם ראדי אמר לו "בוא נסיים את

החקירה" וביקש ממנו לאשר את הדברים שמסר בשב"כ והוא ייתן לו לדבר עם משפחתו. לטענת העד הוא סיפר לשוטר ראדי על כך שבשב"כ איימו עליו ולחצו עליו. כשנשאל כיצד הוא מסביר כי בהתאם לאמרתו נמצאו גם ראיות חיצוניות כמו נשק שהוחזק במסתור וכדומה, ענה כי אין לו מה להסביר והוא אינו יודע על מה מדובר.

בחקירתו הנגדית מסר כי לא עיין כלל בהודעתו לפני שחתם עליה אף שהיא כתובה בערבית. לדבריו אינו קורא היטב ערבית אף שהוא יודע לקרוא. לטענתו, לא נאמר לו שעליו לקרוא את האמרה אלא רק שעליו לחתום וכך עשה. הוא הוסיף כי לא נאמר לו על זכותו להיוועץ בעו"ד אלא נמסר לו שהוא מנוע פגישה עם עו"ד או הצלב האדום. הוא לא קיבל דף זכויות, והחוקר שמעון אמר לו שיש לו סמכות להחזיק אותו 180 יום במעצר. עוד מסר כי נאמר לו שאם יפליל את הנאשם יזכה להקלה בעונש ובלשונו: *"אם תגיד שביצעתם את הדברים ביחד בדיוק איך שאימן מספר אותם, הוא יקבל עונש יותר גבוה ממך אנחנו גם נעזור לך ונגיד את זה באולם בימ"ש שאתה עזרת לנו בחקירה וביהמ"ש יתחשב בזה ואתה תקבל עונש מופחת מזה של אימן כי אימן גם ככה הולך לקבל את חלקו"*.

לטענתו של העד, חשש מאוד לשלמו לאחר שנאמר כי יפוצו עליו שהוא משת"פ כי ראה כיצד "פשטו את עורם של משת"פים" ולכן בחר למסור לחוקרים בדיוק מה שהם רצו, וזה להפליל את הנאשם. העד אף תיאר אירוע עליו שמע לפיו אדם בשם ג'ומעה שהוא גיסו של הנאשם היכה את אחותו של הנאשם ברחוב, ואז לפי השמועה הנאשם ירה על האוטו של ג'ומעה.

העד מסר כי אימו אושפזה כשבוע לפני החקירה במצב קשה עקב מחלת הסרטן, ונפטרה בתאריך 6.2.10.

עדותם של חוקרי עבדאללה מוכתסב

חוקר המשטרה ראדי חטיב מסר כי גבה את שתי אמרותיו של עבדאללה. לטענתו, הזהיר את עבדאללה כחוק, וגבה את אמרתו מפיו. הוא שלל מכל וכל את הטענה כי אמר לעבדאללה שיסיים את החקירה והוא ייתן לו לשוחח את משפחתו וגם שלל את הטענה כי נאמר לו מפי עבדאללה כי איימו עליו בחקירת השב"כ. לטענתו, אם היה הדבר קורה, היה מתעד זאת ומעביר הלאה. הוא גם ציין כי מסר לעבדאללה על זכותו להיוועץ בעו"ד והדבר אף נרשם בעדות עצמה. לטענתו לא זכר פרט כלשהו לגבי מצבה הרפואי של אמו של עבדאללה.

חוקר השב"כ שמעון שחקר את עבדאללה העיד גם הוא ביחס לחקירתו ומסר כי עבדאללה הובא לחקירה ביום 12.11.09, הואשם בחשדות המיוחסים לו, ניתנה לו הפסקה של כשעה, ולאחר הפסקת צהריים המשיכו בחקירה. הוא זכר כי עבדאללה התלבט במשך כשעתיים במהלכם כמעט לא דיברו ולאחר מכן החליט לספר את מה שהיה. המכונה שמעון הכחיש כי איים או צעק על עבדאללה. לטענתו, האווירה בחקירה הייתה טובה, למרות שעבדאללה היה טעון באמוציות מעצם זה שהוא הודה הודאה משמעותית. שמעון עמד על כך שהדברים נרשמו מפיו של עבדאללה ולא הומצאו על ידו, הכחיש כי הבטיח הבטחות כלשהן לעבדאללה ואף ציין כי אמנם עבדאללה שאל אותו לכמה זמן יישפט אולם תשובתו הייתה כי זו לא עבודה שלו בתור חוקר שב"כ והשופט בבית המשפט הוא שיחליט על כך (זכ"ד מיום 12.11.09 שורות 66-67).

שמעון הוסיף כי במהלך החקירה עבדאללה כובד בשתייה חמה, בפירות ובסיגריות, דבר המעיד על האווירה הטובה כמו גם על כך שעבדאללה לא היה כבול לכסא כפי שטען. הוא הכחיש כי אמר שיחזקו שמועות כי הוא משת"פ, או כי יש לו סמכות להחזיק אותו 180 יום.

החוקר שמעון אישר כי אמר לעבדאללה כי הנאשם הודה והפליל אותו למרות שעובדה זו לא הייתה נכונה וציין כי זו בעיניו מניפולציה חקירתית לגיטימית. הוא הכחיש דרישה של עבדאללה לקיים עימות עם הנאשם ומסר כי אם הייתה כזו היה מתעד זאת בזכ"ד. הוא אישר כי עבדאללה סיפר לו על מצבה הרפואי של אמו שהייתה חולה בסרטן הקיבה אולם טען כי לא נעשה ניצול המצב של עבדאללה בחקירה וכלל לא ידע שאמו של עבדאללה אושפזה.

חוקר השב"כ אנדי מסר כי חקר את עבדאללה פעם אחת ושלל כל טענה של אלימות או לחץ נפשי, או איומים מסוג כלשהו. עם זאת, לא הכחיש כי במהלך חקירה יש הרמות קול של חוקרים ושל נחקרים.

העדפת האמרות על פני העדות בבית המשפט

לאחר ששקלנו והתרשמנו מעדותו של עבדאללה מוכתסב מחד, ומעדויות חוקריו מאידך, הגענו לכלל מסקנה כי יש להעדיף את אמרותיו המשטריות של עבדאללה על פני עדותו בפנינו.

ניכר היה שעבדאללה מנסה להגן על הנאשם ולכן טען כי המציא הכל לבקשת חוקריו. טענותיו כלפי החוקרים נשללו באופן נחרץ על ידם ואף הדברים הרשומים במסמכי החקירה – זכ"דים ואמרות משטריות – תומכים בדבריהם. נרשם באמרות שנכתבו בשפה הערבית כי הוא הוזהר כדון, ואף נרשמה זכותו להיוועץ בעו"ד. טענתו כי לא קרא את הדברים כי לא נאמר לו לקרוא נראית לא אמינה, מה גם שעבדאללה עצמו לא טען כי מנעו ממנו לקרוא. טענותיו בדבר לחץ רב שהופעל עליו אינם מתיישבים עם העובדה שהודה כמעט מייד, ביום הראשון לחקירתו, וכאשר אגב החקירה הוא מכובד בשתייה, פירות וסיגריות. לא מצאנו לנכון לפקפק באמינות הדברים הרשומים בזכ"ד והמעידים על כך שהאווירה בחקירה הייתה ככלל טובה.

יתר על כן, דבריו של עבדאללה לחוקריו מתיישבים עם ראיות חיצוניות ובכלל זה בכל הקשור לאמל"ח אותו הסגיר חדר עיוש.

לנוכח התרשמותנו השלילית מעדותו של עבדאללה לפנינו, החלטנו להעדיף את אמרותיו על פני עדותו בבית המשפט.

ראיות שהוגשו בהסכמה

הוגשו לעיוננו ראיות נוספות שיש בהן כדי להשפיע על מידת המהימנות שיש להעניק לעדויות של נאצר נצראללה ושל עבדאללה מוכתסב. בראש ובראשונה מן הראוי להפנות לאמרותיו של חדר עיוש, המתאר את כלי הנשק בו עשו הנאשם ועבדאללה שימוש, וכן לדו"ח הסגרת האמל"ח המתאר כיצד הוביל את גורמי החקירה למקום מסתור בו היה הנשק. לאחר בדיקה של כלי הנשק בו מדובר, אקדח מסוג סטאר, נקבע בחוות דעת מז"פ כי המדובר בכלי הנשק ממנו נורה תרמיל שנמצא בזירת העבירה המתוארת בפרט האישום הששה העשר, באופן המתאים לפרטים שמסר עבדאללה אודות האירוע. אמרתו של חדר עיוש משתלבת היטב בסיפור המעשה כפי שמתואר על

ידי עבדאללה מוכתסב ומשלימה אותה. העובדה כי מלבד אמרתו של חדר עיוש אף נמצא אמל"ח, ואמל"ח זה נקשר לממצאים שהיו בזירת העבירה, מובילים למסקנה החד משמעית כי אמרתו של חדר עיוש אמינה ביותר, וגם הדברים המתוארים על ידי עבדאללה באמרתו הינם אמינים.

כאן המקום לומר כי מסכת ראייתית זו הינה מסכת שלמה, כשכל ראיה משתלבת ברעותה ומהווה חיזוק ראייתי משמעותי המשליך על האמינות הגבוהה שיש ליחס לראיות אלה. עוד יש לומר כי גם כאשר אמרתו של עבדאללה מוכתסב היוותה ראיה יחידה לאירוע מסויים, הרי שלא ראינו כל מניעה מלהרשיע בהסתמך עליה שכן לאמרתו של עבדאללה בכללותה ישנם חיזוקים רבים – באמרות ח'דר עיוש ובאמל"ח שהוסגר.

עוד הוגשו לעיונו אמרות של עדים הנוגעים לאירועים אחרים – עדים המתארים את שהתרחש באותם האירועים אף שאינם קושרים ישירות את הנאשם.

לא מצאנו לנכון לפקפק באמינות העדויות האחרות, שאף ההגנה לא חלקה עליהן ולא עוררה ספק כלשהו במהימנותן. ספקות שהיו לנו ביחס לחלק קטן מן האירועים, כפי שיפורט להלן, לא נבעו מאמינות העדויות כשלעצמן אלא ממידת התאמתן לראיות אחרות.

נדון להלן בכל אחד מפרטי האישום שיוחסו לנאשם.

פרט אישום ראשון עד רביעי:

פרטי אישום אלה שעניינם סחר בציד מלחמתי מבוססים כולם על הודאותיו של הנאשם בחקירתו. מאחר ופסלנו את קבילות הודאותיו, ובהעדר תשתית ראייתית אחרת, אנו מזכים את הנאשם מהמיוחס לו בפרטי אישום אלה.

פרט אישום חמישי

פרט זה עניינו סחר בציד מלחמתי בכך שיחד עם נאצר נצראללה פנה למוחמד עיוש וביקשו ממנו כי יסייע להם להטמין תיק עם נשק. מוחמד עיוש הסכים לבקשה וסייע לנאשם ולנאצר נצראללה להטמין תיק ובו נשק.

פרט זה מבוסס על אמרתו של מוחמד עיוש שהוגשה ללא התנגדות הסניגור וכן על אמרתו של נאצר נצראללה אותה בחרנו להעדיף על פני עדותו בבית המשפט. מוחמד עיוש מפרט באמרתו מיום 01.12.09 כי נאצר והנאשם הגיעו לביתו כדי להטמין תיק נשק שהיה עמם. הוא סיפק להם מקוש וטוריה והם חפרו באדמה והטמינו את התיק. כעבור זמן מה לקחו את התיק שוב. נאצר נצראללה מסר באמרתו מיום 25.11.09 כי הנאשם הביא לו "שמיכה עם רוכסן" ובה היו רובה אם-16 ומחסנית ריקה, וגם 3 או 4 אקדחים, שקית עם כ-30 כדורי דום דום ועוד דלי ובו כ-300 כדורים, 10 מסיכות פנים וציוד לניקוי נשקים. נאצר החביא את "השמיכה" עם הציוד באדמתו וכעבור חודש ביקש מהנאשם שייקח את הציוד מחשש שישתבך. הנאשם הגיע אליו, הם הוציאו

את "השמיכה", נאצר התקשר למחמד עיוש בכדי שיביא עמו את וטוריה, זה עשה כן והם החביאו את הציוד בבור באדמה.

תיאור הדברים מפי נאצר תואם את תיאור הדברים מפי מחמד עיוש. אמרות השניים במשטרה מהוות האחת חיזוק לרעותה ואף חיזוק מוגבר, ועל כן, ובודאי בהעדר עדות הנאשם במסגרת פרשת ההגנה, הרי שעובדות העבירה הוכחו מעל לכל ספק סביר ועל כן אנו מרשיעים את הנאשם במיוחס לו בפרט אישום זה.

פרט אישום שישי

פרט זה מייחס לנאשם עבירה של חברות ופעילות בהתאחדות בלתי מותרת. הפרט אינו מייחס לנאשם חברות בהתאחדות בלתי מותרת מוכרזת כלשהי, אלא חברות בחוליה צבאית יחד עם עבדאללה מוכתסב.

לטענת התביעה, הנסמכת על הודאת הנאשם ועדותו של עבדאללה מוכתסב, השניים פעלו "באופן המהווה חוליה צבאית בלתי מותרת".

לא מצאנו לנכון לקבל את טענת התביעה. ראשית, במקרה זה הראיה שבפנינו היא אמרתו של עבדאללה מוכתסב בלבד, לאחר שפסלנו את אמרות הנאשם. שנית, עבדאללה מוכתסב לא מתאר בשום שלב באמרתו כי הוא והנאשם הקימו חולייה צבאית בעלת מטרות ברורות, אלא שהנאשם פנה אליו ואמר לו כי הם צריכים לבצע פעילות והוא הסכים.

פעילותם של השניים הייתה פעילות אלימה אמנם, אולם לא אגב חברות בארגון כלשהו ואף לא התיימרה להיות במסגרת חוליה ולו עצמאית שהקימו השניים. איננו יכולים לקבל כי כל מי שמבצע פעילות אלימה נגד ביטחון האזור הופך מניה וביה לחבר בהתאחדות בלתי מותרת. ניתן לפעול ולבצע פשעים חמורים גם בלא כל קשר להתאחדות בלתי מותרת כלשהי. פעילותם של השניים הינה פעילות עצמאית, שאינה אגב ארגון מוכרז, ואף לא מתיימרת להיות חולייה או ארגון אחר. המדובר בהתארגנות של שני חברים שפעלו לביצוע פשעים, חלקם חמורים, אמנם על רקע אידיאולוגי, אולם לא במסגרת התאחדות בלתי מותרת.

הגדרת המונח התאחדות בלתי מותרת אינה אומרת כי כל המבצע פעילות אלימה עם אחר על רקע אידיאולוגי ייחשב כחבר בהתאחדות בלתי מותרת אלא מציינת "חבר בני אדם בין שהוא מאוגד ובין שאינו מאוגד, ויהי נודע בכל שם שהוא (אם נודע לו שם) מזמן לזמן, אשר – (א) ממליץ, מסית, או מעודד בחוקתו או בתעמולתו אחת מן הפעולות מן הפעולות הבלתי-מותרות הבאות...."

הנאשם וחברו פעלו יחדיו, אולם לא אגב התאגדות כלשהי, הם לא קראו לעצמם חברים בחולייה או ארגון, ולא התיימרו להיות כאלה. מאחר ומדובר במשפט פלילי, אין מקום להרשיע את הנאשם בעבירה זו, הרשעה שמשמעותה המעשית היא כי כל מי שמבצע עבירה על רקע אידיאולוגי יחד עם אחר הופך אוטומטית לחבר בהתאחדות בלתי מותרת.

לפיכך, אנו מזכים את הנאשם מהמיוחס לו בפרט האישום השישי.

פרט אישום שביעי

פרט זה מייחס לנאשם עבירה של ירי לעבר אדם. פרט זה נסמך על אמרותיו של עבדאללה מוכתסב, לאחר שפסלנו את אמרותיו של הנאשם.

עבדאללה מסר באמרתו מיום 13/11/09 שורה 98 ואילך כי בחודשים מרץ-אפריל 2009 בעת שישב בבית הקפה בכניסה לעזריה עבר הנאשם עם רכבו וביקש כי ייסע איתו. עבדאללה הצטרף והנאשם אמר לו כי ראה שני ג'יפים של מג"ב חונים לפני בניין הביטחון המסכל ועורכים שם חיפוש וראה גם שמתרחש יידוי אבנים במקום. הנאשם הוסיף כי בכוונתו לירות לעבר כוחות הביטחון הישראליים, וביקש מעבדאללה כי יהיה נוכח על מנת להסיעו אם יקרה משהו. הנאשם החנה את הרכב במרחק של כ-200 מטרים מבניין הביטחון המסכל וירד ברגל כשברשותו אקדח מסוג סטאר טעון ב-3 כדורים ועבדאללה המתין ברכב. כעבור כמה דקות חזר הנאשם ואמר לעבדאללה לנסוע. הנאשם אמר לו כי ירה לעבר הצבא והחיילים השיבו לעברו ירייה אחת.

לא מצאנו בחומר הראיות הקביל בסיס לאמור בפסקה 4 לפרט זה, לפיה הרכב הוחנה, הורם מכסה המנוע והופעלו אורות מצוקה.

תיאור הדברים שמסר עבדאללה תואמים ככלל לתיאור של לוחמי מג"ב לגבי אירוע שהתרחש במהלך מבצע עופרת יצוקה (המבצע התרחש בין סוף דצמבר 2008 לאמצע ינואר 2009). הלוחמים מתארים כי הגיעו בחיפוש אחר רכב של המודיעין הפלסטיני, עצרו אותו, ואז החלו זריקות אבנים לעברם. בשלב מסויים שמעו יריות. אחד הלוחמים מתאר כי דובר ב-5 יריות, והאחרים לא נוקבים במספר. החיילים ירו של אמצעי לפיזור הפגנות (אלפ"ה) בתגובה. בסריקות שביצעו לא מצאו תרמילים אלא רק את שרידי האמצעי בו ירו.

אמנם התיאור שמסר עבדאללה ותיאור הלוחמים של מג"ב אינו זהה לחלוטין אולם נראה כי המדובר באותו אירוע. אמנם עבדאללה נקט בתאריך המאוחר בכחודשיים אולם הדבר אפשרי בהתחשב בפער בין מועד גביית אמרתו לבין מועד האירוע. בנוסף, רצף הדברים שמסר עבדאללה מלמד כי הדבר היה בסמוך למבצע עופרת יצוקה, וייתכן שגם הלוחמים של מג"ב לא דייקו בעדותם באשר למועד או למספר היריות כיוון שזו נגבתה רק כעבור כעשרה חודשים ממועד האירוע. גם העובדה כי ירו אלפ"ה מתאימה לכך שעבדאללה מסר כי שמע יריית תגובה אחת מצד הלוחמים.

לפיכך, אנו מרשיעים את הנאשם במיוחס לו בפרט אישום זה.

פרט אישום שמיני

פרט זה שעניינו סחר בציד מלחמתי מבוסס על דברים שמסר הנאשם בזכ"ד השב"כ מיום 30/11/09. מאחר ופסלנו את אמרותיו של הנאשם, ובהעדר תשתית ראייתית אחרת, אנו מזכים את הנאשם מהמיוחס לו בפרט אישום זה.

פרט אישום תשיעי

פרט זה מייחס לנאשם עבירה של ירי לעבר אדם. פרט זה מבוסס על אמרותיו של עבדאללה מוכתסב. זה מסר ביום 13/11/09 משורה 23 ואילך כי הנאשם הציע לו בדצמבר 2008 לערך לבצע פיגוע ירי לעבר עמדת אלבואבה. עבדאללה סרב בתחילה, אולם הסכים לבסוף לבצע פיגוע במתווה חליפי בכביש מעלה אדומים. השניים נסעו עם רכב גנוב שהביא הנאשם. עבדאללה נהג ומטרתם הייתה לבצע ירי לעבר רכב ישראלי ולברוח לעיזרייה. כשהבחינו בניידת משטרה סרב עבדאללה לבצע את הפיגוע במתווה זה והם נסעו חזרה לעיזרייה. בשעה 22:30 לערך נסעו לבקשת הנאשם עד עמדת אלבואבה. הנאשם ביקש מעבדאללה לשוב את הרכב ולהיות מוכן למילוט. הנאשם ירד מהרכב כשברשותו אקדח והוא רעול פנים ואמר לעבדאללה כי יירה לשם הפחדת הצבא. כמה שניות לאחר שיצא מהרכב שמע עבדאללה קול ירי, ומיד לאחר מכן ראה את הנאשם רץ לרכב ועולה אליו. עבדאללה נסע במהירות והבחין במראה בהבזקי הרשף מירי החיילים לעברם. כשהגיעו לביתו של הנאשם ראו כי הצבא ירה פצצת תאורה וכי גיפים סורקים את השטח.

התביעה טוענת כי האירוע אליו התייחס עבדאללה התרחש בתאריך 29/12/08 וכי המדובר באירוע שנחקר אגב פל"א 51105/08. שוטר מג"ב שהיה בעמדה מסר כי נורו לעברו יריות אולם לא זיהה את מקור הירי. מסריקות שנערכו במקום נמצא מקבץ ובו 5 תרמילים. מבדיקת מז"פ עולה כי 4 תרמילים נורו מכלי נשק אחד, ואילו תרמיל אחד נורה מכלי נשק אחר. ממצאי מז"פ שוללים את תיאור הדברים שנמסר על ידי עבדאללה, שתיאר כי רק הנאשם ירד וירה לעבר העמדה. בנוסף, עבדאללה ציין כי הנאשם ירה מאקדח סטאר, ונראה כי זהו אותו אקדח בו נעשה שימוש גם באירוע המתואר בפרט הששה עשר. אקדח זה נתפס לאחר שהוסגר על ידי חידר עיוש, ומבדיקת מז"פ עלה כי לא נמצאה התאמה לאירוע מיום 29/12/08 נושא פל"א 51105/08.

על פניו, ובהתאם למסקנות מז"פ, ברור כי האירוע המתואר בפל"א 51105/08 אינו קשור לנאשם.

התביעה בסיכומיה מציינת בעצמה כי בהתאם לחו"ד מז"פ לא נמצאה התאמה לאירועים שנבדקו, אולם משום מה, לא מצאה לנכון להתייחס למשמעות הדברים ואף לא ביקשה הרשעה בעבירה חלופית בגין אירוע אחר.

יתר על כן, העובדה כי לא נמצא אירוע אחר מתאים ביומן מבצעים כלשהו (וכזכור, עבדאללה מסר כי ראה את הבזקי ירי התגובה של החיילים), מעוררת ספק שמא אירוע זה התרחש כלל, ועל כן, ובודאי מאחר והתביעה לא ביקשה אחרת, אנו מזכים את הנאשם מעבירה זו מחמת הספק.

פרט אישום עשירי

פרט זה שעניינו סחר בציד מלחמתי מבוסס על דברים שמסר הנאשם בזכ"ד השב"כ מיום 30/11/09. מאחר ופסלנו את אמרותיו של הנאשם, ובהעדר תשתית ראייתית אחרת, אנו מזכים את הנאשם מהמיוחס לו בפרט אישום זה.

פרט אישום אחד עשר

פרט זה מייחס לנאשם עבירה של פעילות נגד הסדר הציבורי בכך שיחד עם עבדאללה מוכתסב שרף ב-4 הזדמנויות כלי רכב של מי שנחשדו בעיניו כסוחרי סמים או כמשת"פים.

עבדאללה מסר באמרתו מיום 13/11/09 שורה 80 ואילך כי הנאשם הציע לו לבצע זמן מה לאחר המתואר בפרט האישום התשיעי דבר אותו הגדיר כנטול סיכון והוא שריפת רכבים של אנשים מעיזרייה שמוכרים סמים. עבדאללה הסכים והשניים שרפו את רכבו של אחמד פרעון ואת רכבו של סאמר אלמכחל בפער של כחודש זה מזה. בהמשך אמרתו מסר עבדאללה (שורה 114 ואילך) כי בחודשים אפריל עד יוני 2009 יצא יחד עם הנאשם לשרוף את רכבו של אדם בשם אוסמה נביל עודה שנחשד כמשת"פ. הנאשם שרף את הרכב בעוד עבדאללה ירה 3 יריות באויר לאחר העלאת הרכב באש. אוסמה עודה מסר במשטרה כי רכבו נשרף ואף מסר לחוקרים תרמיל שנמצא במקום לאחר שריפת רכבו. התרמיל נמצא תואם לתרמיל שנורה באירוע המתואר בפרט האישום הששה עשר ולנשק שהוסגר על ידי חדר עיוש.

עוד מסר עבדאללה באמרתו מיום 13/11/09 שורה 144 ואילך וכן באמרתו מיום 17/11/09 שורה 111 ואילך כי שרפו גם את רכבו של נסים עלוש.

לפיכך אנו מרשיעים את הנאשם במיוחס לו בפרט אישום זה.

פרט אישום שנים עשר

פרט זה מייחס לנאשם עבירה של החזקת אמל"ח, בכך שהחזיק ברשותו שני אקדחי סטאר, אגב אירוע שריפת הרכב של אחמד פרעון המתואר בפרט האישום האחד עשר.

אירוע זה מתואר באמרתו של עבדאללה מוכתסב מיום 13/11/09 שורה 144 ואילך. עם זאת עבדאללה במקרה זה שומע את הדברים מפי הנאשם שמאשר כי שרף את הרכב וכי ירה מספר יריות באויר מאקדח הסטאר שברשותו. לפיכך, גם בהסתמך על העובדות שפורטו בפרט האישום האחד עשר, וכן בהסתמך על דברים אלה המהווים מעין הודאת חוץ של הנאשם, ניתן להגיע למסקנה כי הנאשם החזיק ברשותו אגב האירוע של שריפת רכבו של אחמד פרעון אקדח סטאר אחד ולא שניים ובכך אנו מרשיעים את הנאשם.

פרט אישום שלושה עשר

בפרט זה מיוחסת לנאשם החזקת אמל"ח אגב שריפת רכבו של אחמד פרעון.

על פניו עולה כי פרט זה הועתק בשיטת "העתק-הדבק" מכתב האישום של עבדאללה מוכתסב. הנאשם שרף את רכבו של אוסמה עודה בעוד עבדאללה החזיק בנשק וירה באויר. יתרה מזו, המדובר בהחזקה של אקדח שכבר יוחסה לנאשם בפרט האישום השנים עשר. על מנת מנוע כפל אישומים על אותו מעשה, אנו מורים על ביטולו של פרט אישום זה.

פרט אישום ארבעה עשר

פרט זה עניינו קשירת קשר לירי לעבר אדם. בהתאם לאמרתו של עבדאללה מיום 13/11/09 שורה 129 ואילך עולה כי הנאשם פנה אליו בחודש יוני או יולי 2009 ואמר לו כי יש שני ג'יפים צבאיים והחיילים עצרו סטודנטים והם מכים אותם וביקש כי ילווה אותו לצורך ביצוע ירי לעברם. הם פגשו בח'דר שהביא אקדח נוסף על זה בו היה מצוייד הנאשם והם יצאו לכיוון אבו דיס. כשהגיעו למקום לא מצאו את הג'יפים הצבאיים וחזרו לביתם.

יש בתיאור דברים זה על מנת לבסס את העבירה של קשירת קשר לירי לעבר אדם. אשר על כן אנו מרשיעים את הנאשם במיוחס לו בפרט אישום זה.

פרט אישום חמישה עשר

פרט זה שעניינו סחר בציוד מלחמתי מבוסס על דברים שמסר הנאשם בזכ"ד השב"כ מיום 30/11/09. מאחר ופסלנו את אמרותיו של הנאשם, ובהעדר תשתית ראייתית אחרת, אנו מזכים את הנאשם מהמיוחס לו בפרט אישום זה. עוד נציין שחלק מהעובדות הנוגעות לפרט זה (החזקת תמ"ק עוזי) כלולות גם בפרט האישום השבעה עשר, ואין מקום לכפל אישומים בגין אותו מעשה.

פרט אישום שישה עשר

פרט זה עניינו אירוע הירי שהתרחש בתאריך 24/09/09.

הראיות ביחס לאירוע

עדותו של ברוך סלומון

עד זה הינו שוטר מג"ב מזה כתשע שנים ומשרת בגזרה כחמש שנים. הוא מסר כי ביום האירוע יצא למשמרת בוקר בשעה 05:00 בעמדה המכונה הפישפש בתוואי עוטף ירושלים יחד עם השוטר מנגיסטו. הוא יצא ראשון והשוטר מנגיסטו במגמה מאחור, בהתאם לנהלים. כשהגיע לעמדה, ראה דמות, שמע צרור יריות, וזו מיד אחורה. השוטר מנגיסטו הצטרף אליו. הוא ירה 3 כדורים לעבר מקור הירי, ושמע לאחר מכן עוד מספר יריות לעברו. בסיוור ובסריקה שנערכה לאחר מכן זיהה את מקום פגיעות הירי שבוצע לעברו וכן ראה את מקבץ התרמילים בקוטר 9 מ"מ באזור ממנו בוצע הירי.

עדותו של סטיין מנגיסטו

שוטר זה מסר כי יצא עם השוטר סלומון לעמדה והיה מאחור ושמר על קשר עין עמו. תוך שהשוטר סלומון מבצע סריקה שמע ירי, וראה את השוטר סלומון תופס מחסה. הוא דרך את נשקו והצטרף למחסה. הוא עצמו לא ירה. הוא מסר כי שמע ירי פעמיים אולם לא יכול היה לומר כמה יריות בכל פעם. בסיום עדותו מסר כי כמה לילות אחר האירוע לא הצליח לישון.

ממצאי הזירה

מדו"ח ביקור בזירה מיום 24/09/09 עולה כי נמצאו בשטח תרמילים בשני מוקדים כשבכל מוקד 12 תרמילים, וכן מטען צינור במקום הסמוך לעמדת הפילבוקס.

אמרות המעורבים בארוע

עבדאללה מסר באמרתו מיום 13/11/09 שורה 163 ואילך וכן באמרתו מיום 17/11/09 שורה 49 ואילך כי הנאשם פנה אליו וביקש ממנו להצטרף אליו לפיגוע ירי. הנאשם אמר לעבדאללה כי בדק את השטח של אלבואבה וכי המקום מתאים לביצוע הפיגוע כיוון שמגדל השמירה אינו מאוייש. עוד מסר עבדאללה כי מכיוון שאמור היה להתחיל מאסר בכלא מעשיהו בתאריך 24/09/09 אמר לו הנאשם כי הדבר יהווה בעבורו סוג של אליבי ויסיר ממנו חשש כמי שנטל חלק בפיגוע.

ביום הפיגוע נסעו לחדר עיוש ושם נטל הנאשם תיק גב ובו היו אקדח סטאר, תמ"ק עוזי עם שתי מחסניות כדורים, 3 רעלות פנים בצבע שחור, סרבל ירוק וכדורים בתפזורת. כן היו בתרמילים 3 מטעני צינור בתוך שקית. הנאשם הביא עמו תיק נוסף ובו היו רובה מסוג "קרלו". הם ארזו בתוך תיק אחד את האקדח, את התמ"ק עוזי וכן מטען צינור אחד ועוד כ-50 כדורי 9 מ"מ. הם נפגשו בשעות הערב כשהנאשם לבש את הסרבל הירוק, והביא עמו גם בקבוק בנזין, גלון שמן רכבים וקופסת מסמרים.

כשהגיעו למקום פיזר הנאשם את הבנזין והמסמרים על הכביש ליד המגדל והם המשיכו ללכת לאורך גדר עד שהגיעו למקום בו היו משטחי אבן לבנייה ומין במה שאחריה גדר בגובה של כמטר. הם הבחינו בחייל על הבמה. זה החל לירות לעברם, ואז הם ירו לעברו. עבדאללה ירה באקדח עד שהיה לו מעצור ואילו הנאשם ירה בעוזי. מיד לאחר מכן ברחו מהמקום. הנאשם ניסה להצית מטען צינור כשהגיעו למגדל השמירה אולם לא הצליח והם חזרו לרכב ונמלטו מהמקום.

ח'דר עיוש מסר באמרתו מיום 17/11/09 כי כשבועיים לפני מתן האמרה הגיע אליו נאצר נצראללה עם שני תיקים, אמר לו כי הם תיקים של הנאשם, וביקש להחביאם אצלו. ח'דר ביקש לפתוח את התיקים ונאצר ביקש כי לא יפתח כיוון שיש בהם נשק. ח'דר סרב להחביא את הנשק ונאצר יצא והלך מאחורי ביתו שם החביא בשטח מרוחק מהבית של ח'דר את התיקים. ח'דר ביקש כי יוציא את התיקים משם ונאצר אמר לו כי הוא מתכוון להשאירם ומאוחר יותר יוציא אותם. כעבור יומיים הגיע אדם בשם ג'מאל פרעון וביקש את אחד התיקים. התיק השני נותר במקומו, וח'דר הסכים להסגירו לידי כוחות הביטחון.

כעולה מת/2 ות/3 שעניינם דו"חות ההסגרה, הסגיר ח'דר עיוש תיק שבו התגלו שני מטעני צינור וכן אקדח ושתי מחסניות ובנוסף ערכת ניקוי לנשק. האקדח בו מדובר נמצא על פי חוות דעת מז"פ כאקדח ממנו נורה תרמיל שנמצא בזירת האירוע.

נאצר נצראללה מסר באמרתו מיום 12/11/09 כי קיבל מידי הנאשם שני תיקים עם נשק והתבקש להחביאם אצלו. בשלב מסוים, כ-5 ימים לאחר מעצרו של הנאשם, העביר את התיקים עם הנשק לח'דר עיוש. נאצר מסר כי היו בתיקים 3 מטעני צינור, כ-50-60 כדורי אקדח, רובה קרלו, ו-3 אקדחים, כמו גם ערכת ניקוי לנשק.

המסכת הראייתית שתוארה לעיל מלמדת מעל לכל ספק סביר כי הנאשם ועבדאללה ביצעו את הירי המיוחס בפרט אישום זה. למען הסר ספק, מצאנו לנכון להעדיף את עדויות לוחמי מג"ב כי

עבדאללה והנאשם הם אלה שפתחו באש לעברם ורק לאחר מכן השיב השוטר סלומון אש למקורות הירי. לא מצאנו לנכון להעדיף את טענת עבדאללה כי נורתה לעברם אש בתחילה. אשר על כן אנו מרשיעים את הנאשם במיוחס לו בפרט אישום זה.

פרט אישום שבעה עשר

פרט זה עניינו החזקת אמל"ח, בכך שהעביר לנאצר שני תיקים עם נשק, כפי שמסר נאצר נצראללה ופורט לעיל. דנו בראיות הרלוונטיות לעובדות אלה לעיל, וקבענו כי עובדות אלה הוכחו. לפיכך, ומאחר ומדובר במעשים המקימים גם עבירה של החזקת אמל"ח, אנו מרשיעים את הנאשם במיוחס לו פרט אישום זה, אם כי רק בחלק האישום המבוסס על דברי נאצר, שעניינם העברת הנשק.

סוף דבר :

קבענו כי אמרות הנאשם שנגבו במשטרה ובשב"כ אינן קבילות, שכן לא התמלאו תנאי סעיף 12 [לפקודת הראיות](#).

עוד קבענו כי יש להעדיף את אמרות נאצר נצראללה ועבדאללה מוכתסב על פני עדותם בבית המשפט שהייתה לא אמינה.

כאמור, מצאנו כי לחלק ניכר מהאישומים המיוחסים לנאשם ישנה תשתית ראייתית מוצקה, אם כי ביחס לחלק מהאישומים לא נמצאה תשתית ראייתית לאחר שנפסלו אמרות הנאשם.

אשר על כן החלטנו לזכות את הנאשם מפרטי האישום הראשון עד הרביעי, השישי, השמיני עד העשירי והחמישה עשר. הורינו על ביטול פרט האישום השלושה עשר עקב כפל אישומים.

הרשענו את הנאשם בפרטי האישום החמישי והשביעי.

כמו כן הרשענו את הנאשם בפרטי האישום האחד עשר, הארבעה עשר, הששה עשר והשבעה עשר כפי שיוחס לנאשם ובנוסף הרשענו אותו בפרט האישום השנים עשר אם כי ביחס לאקדח אחד ולא שניים.

השופט טל בנד:

אני מסכים.

השופט אמיר דהאן:

קראתי את הכרעת דינו המקיפה של חברי כב' הנשיא לקח ואני מסכים לתוצאות אליהן הגיע.

משמעותה של התכחשות הנאשם להודיות החוץ שלו

מצאתי לנכון לציין, כי בנקודה מכרעת, שיטתי בניתוח הראיות הייתה שונה, ולפרט שיטה זו בקצרה :

בסוף משפטו, בחר הנאשם שלא לספר לבית המשפט את האמת בנקודה חשובה ומכריעה, והיא דווקא הנקודה שסביבה התנהל רוב משפטו.

הנאשם בחר לומר **כי לא מסר אמרות הודיה כלל**. נשאלת לכאורה השאלה, כיצד יקבע בית המשפט כי אמרותיו של הנאשם אינן קבילות מחמת שלא נתנו באופן חופשי ומרצון אם קם הנאשם עצמו ואומר כי כלל לא הודה ?

ההסבר שנתן חברי לסתירה זו יסודו בהדחקה שהדחיק הנאשם את כניעתו למכבש הלחצים שהפעילו החוקרים ואשר ללא ספק איין את רצונו החופשי.

בכל הכבוד אני נאלץ לחלוק על הסבר זה. לדעתי ומניסיוני, אדם המדחיק עובדה כמנגנון הגנה אינו פורש אותה בפני עורך דינו ואינו יושב כל משפטו ושותק בעוד בא כוחו מנהל משפט זוטא בשצף קצף וב"שצף קצב", בשלוש ערכאות, כשכל מטרתו להראות כי רצונו של הנאשם נשבר עד שהובא למסירת הודיה.

עובדה מודחקת, דרכה שהיא נדחקת לחלוטין מן ההכרה כדי להגן על המדחיק מפני השפעתה ההרסנית על שלמות נפשו, ואין הנאשם מודה בה בפני איש, אף לא בפני עצמו. לכן, לשיטתי, המסקנה היחידה העולה מהכחשתו של הנאשם היא כי הוא בחר לשקר ביודעין לבית המשפט בנקודה זו .

בעיני, משהחזיק הנאשם בעמדתו זו, אשר נסתרה מיניה וביה משאר הראיות, הרי שהוחזק כמועד לשקר בעדותו בבית המשפט, ואין אני מוצא לנכון לבסס ממצאים על דבריו בעדותו כשהם באים לבדם ולא כתמיכה לעובדות אחרות.

לפיכך מצאתי לנכון לבסס ממצאים על דברי הנאשם בעדותו רק ככל שהם מסייעים לראיות אחרות הצומחות ממקור המנותק מעדותו של הנאשם בבית המשפט, כמו מזיכרונות הדברים והאמרות של הנאשם או מאמרות העדים האחרים.

בכך אין שונה התוצאה לשיטתי מן התוצאה לשיטתו של חברי בענייני החקירה החשובים השונים אותם מנה חברי הנשיא והם :

- אלימותם ואיומיהם של האנשים השוהים בתאו של הנאשם נתמכת בהפסקה בחקירתו ובסירובה של התביעה הצבאית להעיד את האנשים שהיו עם הנאשם בתאו.
- מעצרים של בני משפחתו של הנאשם נתמך באמרותיו של הנאשם במשטרה ובזיכרונות הדברים של חקירותיו בשב"כ
- האיומים כלפי הנאשם בעניין מעצר וחקירה ללא סוף נתמכים באמרותיו של הנאשם במשטרה ובזיכרונות הדברים של חקירותיו ובשב"כ . (ראה עדות המכונה אנדי ותשובתו בעניין זה לשאלת הסניגור)

- מחשבות ההתאבדות של הנאשם נתמכות באמרותיו של הנאשם במשטרה ובזיכרונות הדברים של חקירותיו בשב"כ לרבות תיעוד של עובד סוציאלי שזעיקו חוקריו להעריך את מצבו . (ראה עדות המכונה "אנדי")
- הכנסתו של אחיו לתאו לשם שכנועו להודות סמוך למסורת הודאתו נתמכת באמרותיו של הנאשם במשטרה ובזיכרונות הדברים של חקירותיו בשב"כ (נוכחותו של האח סמוך למסירת ההודיה נתמכת בעדותו של המכונה "ברודי" בעדותו של המכונה אלישע ובזכדי"ם)
- שחרורו של האח לאחר גמר חקירתו של הנאשם – לא היתה במחלוקת .
- כל אלה נתמכים מחומרי החקירה עצמה ומאמרותיו של הנאשם עצמו בפני אנשי השב"כ והמשטרה וחברי כפר מנה את הדברים הצריכים לעניין .

"פליגין דיבורא". רמב"ם נדרים יא, יב מול "עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה" בבא קמא דף ע"ג א

"פליגין דיבורא" הינה שיטה המשקפת פעמים רבות את המציאות הראייתית, אדם ששיקר לבית המשפט בנקודה זו, יתכן ואמר את האמת בנקודה אחרת . הבעיה היא כיצד יברור בית המשפט את המוץ מן התבן, כיצד יברור את השקר מן האמת ?

פניה למשפט העברי יש בה כדי לחדד את העקרונות : מחד מדריכנו הרמב"ם בעניין זה כך "לפי שכלל הוא אצלנו לפסק הלכה וסומכים עליו בכל התורה – "פליגין דיבורא", כלומר: שאנחנו מאמינים את הדיבור בעצמו לענין מסויים, ולא נאמינהו לענין אחר" רמב"ם נדרים יא, יב (מהד' ר"י קאפח), עמ' קיב.

מאידך נוקטת הגמרא גישה מחמירה וגורסת כי **"עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה"** בבא קמא דף ע"ג א . חכמי ישראל בכל הדורות נטו לנקוט גישה מעורבת ודרשו ראייה מסייעת כדי לחזק את דבריו של מי שהוחזק כשקרן או נפסל לעדות מחמת הטיה כך אנהג גם אני .

אכן, בזמן חקירתו הנאשם קיימנו מצוות "ודרשת וחקרת ושאלת היטב והנה אמת נכון הדבר" (דברים י"ג ט"ו), לא הסתפקנו בחקירת הצדדים בנקודה רגישה זו ובחנו את העניין גם בחקירתו של בית המשפט .

התרשמותי הייתה שהנאשם מוחזק כמשקר בכל עניין שלא נמצאה לו ראייה נוספת מוחץ לעדותו בבית המשפט, חברי הנשיא הציע לקבל את דבריו של הנאשם כאמת למעט הכחשתו על עניין ההודיה מן הסיבות שמנה .

כך או כך שלילת רצונו החופשי של הנאשם עולה ראשית כל מעדות החוקרים, וממהלך החקירה, כפי שהשתקף בזיכרונות הדברים ובאמרות הנאשם.

עדות הנאשם בבית המשפט, זמן רב לאחר חקירתו, היה בה רק כדי לסייע או להבהיר את הספק שמא נשלל רצונו החופשי של הנאשם ומשום כך מסר אמרת הודיה .

האם שללו מעשי החוקרים את רצונו החופשי של הנאשם ?

התרשמותי ממהלך חקירתו של הנאשם מחד, התיאורים בזיכרונות הדברים מן החקירה, לוח הזמנים של החקירה והראיות אשר מנעה התביעה את הבאתם מביאה אותי למסקנה דומה לשל חברי כבוד הנשיא .

עדות חוקרי השב"כ בפני עוררה את הספק שמא החקירה, הקצב שלה, הדברים שנאמרו בה, נגיעתה הישירה לבני משפחתו של הנאשם, האיום המרומז במעצרו העתידי של הנאשם במעצר מנהלי, האיום המרומז במה שמצפה לנאשם באזור מגוריו לאחר שחרורו, הדברים אשר נמנעו מאיתנו ואשר נאמרו בתא החקירה ולא תועדו – שללו את רצונו החופשי של הנאשם באופן שאמרותיו לא היו קבילות על פי סעיף 12 [לפקודת הראיות](#) .

גם לשיטת אחד החוקרים הונע הנאשם להודות במעשיו בשל סיבות ושיטות שחלה עליהן תעודת החיסיון, אמירה זו מעידה על אותן עדויות שנמנעו מבית המשפט אשר היה בהן לשלול או לאשר את אשר הופעל על הנאשם בפרקי הזמן בהם שהה הנאשם עם השותפים לתא שבעניינם העיד הנאשם .

גם ההתרשמות הישירה מעדותם של חוקרי השב"כ העלתה את הרושם אשר עלה אצל חברי והוא כי החקירה לא הייתה אידיאלית ולא מכובדת אלא ששמשו בה אמצעים קשים ובעייתיים במידה ובתדירות אשר סופם ששללו את רצונו החופשי של הנאשם. בין משום המבנה המיוחד של אישיותו של הנאשם ובין משום השימוש המתוחכם בבני משפחה ובלחץ סביבתי על הנאשם.

פעמים רבות חקירה שכזו עוברת בזהירות בעדינות ובמקצועיות בתוך האזור המותר באופן שהיא מותירה לנחקר רצון חופשי לבחור לומר את האמת לחוקריו. בפעם הזאת הוגדשה הסאה והנאשם הודח לומר לחוקריו כל דבר ובלבד שהחקירה תיפסק, האיומים המרומזים יוסרו, אחיו ישוחרר, ותהיה לו תקווה כלשהי .

הפעלת הלחץ על ידי האח מחמד – האם אמצעי פסול ?

אני מסכים עם חברי כי יש לדחות את הטענה כאילו הלחץ אשר הופעל על הנאשם על ידי אחיו אינו מוגן על ידי סעיף 12 באשר לא הופעל על ידי אנשי מרות. נראה לי הטעם שפירט חברי ולפיו הופעל האח כתרגיל חקירה חי על ידי החוקרים כדי ללחוץ על הנאשם להודות. גם אם חפץ מחמד לשדל את אחיו להודות הרי אין תאי החקירה מקום המאפשר תנועה חופשית וצורכי החקירה הם שהכתיבו את הרצון והיכולת לבודדס זה עם זה ולבסוף לגרום לכך שהאח יהיה נוכח בעת מתן אמרת ההודיה כדי שיוכל להמשיך את הלחץ .

אלא שגם אם היינו קובעים כי מחמד שידל ולחץ את הנאשם להודות מרצונו ומיוזמתו והגיע לכלל מגע עם הנאשם ללא ידיעת החוקרים ובלא שיצפו את הלחץ שיפעיל, לא הייתי סבור כי יש לקבל את האמרה וזאת מן הטעם הפשוט שהכלל האמיתי הוא כי אמרה שאינה "חופשית ומרצון" לא תבוא אל שולחנו של בית המשפט ומקורה של שלילת הרצון החופשי אינו מעלה ואינו מוריד כל עוד הוא נובע מאדם אחר שאינו דווקא איש מרות .

הטעמים נובעים מן החקיקה, הפסיקה, ההיקש ושיטת המשפט האנגלית המהווה את מקורם של דיני הראיות בישראל החלים גם באזור .

לשון החוק אינה גורסת דבר לעניין התנהגות החוקרים ואינה מחייבת כי שלילת הרצון החופשי חייבת לבוא דווקא ממעשיהם של החוקרים או מאמצעים פסולים שהפעילו חוקרים .

המחוקק המנדטורי והמחוקק הישראלי גילו את דעתם במפורש כי אינם חפצים להגביל את מבחן הרצון החופשי לאמרות הנגבות על ידי אנשי מרות או למעשיהם של אנשי מרות. בכך שינו במפורש את הדין האנגלי הנוהג ממנו שאבו, וניתקו את מבחן קבילות ההודאה משאלת "חינוכם" של אנשי המרות. נוסחו של הכלל האנגלי היה זה :

"A threat or inducement in order to make resulting confession inadmissible must have been uttered or held out by a person of authority".

R.v Thompson [1893] 2 QB 12.

זה היה הדין במשפט המקובל האנגלי והמחוקק הארץ ישראלי והישראלי אחריו בחרו לשנותו במפורש ובכך לשנות את הרציונל שלו למבחן בלתי תלוי של רצוניות ההודאה וחופשיותה . הנוסח שנתקבל לבסוף היה :

"עדות על הודיית הנאשם כי עבר עבירה, תהא קבילה רק אם הביא התובע עדות בדבר הנסיבות שבהן ניתנה ההודיה ובית המשפט ראה שההודיה הייתה חופשית ומרצון."

ברור מנוסח החוק וכן נאמר בפסיקה כי נטל ההוכחה מוטל על התביעה ואינו תלוי בנאשם, הנאשם יכול עקרונית גם להימנע מלהעיד ובית המשפט יכול לראות (או שלא לראות) כי ההודאה הייתה חופשית ומרצון על פי אותן הוכחות שהביא התובע על נסיבות מתן ההודייה .

נוסח זה עמד גם ב"פגעי הזמן". הצעות חוק שנועדו לשנותו לא התקבלו בכנסת על אף שהוגשו על ידי משרד המשפטים ולו בוועדה ציבורית מיוחדת שישבה על המדוכה : למעשה ע"פ נוסחי ההצעות דחה המחוקק את הניסיונות להכפיף את מבחן חופשיות הרצון ולייחדו לאמצעים פסולים המופעלים ע"י אנשי מרות - אף בכך ניתן לראות אמירה מכללא של המחוקק שאין כוונתו לשנות את מבחן חופשיות הרצון כנוסחו. אביא כאן מעט מן ההיסטוריה של הניסיונות לתקן את סעיף 12 לפק"ר :

• **הצעת חוק הראיות, התשמ"א-1981 של פרופ' א' ידין הפרקליט לד (תשמ"א) 137, 147 ;**

• **הצעת חוק הראיות, התשמ"ה-1985.**

הצעה זו אוזכרה ונדונה בהרחבה אצל : **מ' לנדוי "הערות על הצעת חוק הראיות המתוקנת" משפטים טז (תשמ"ו) 17, 26** וכן אצל אוריון גרשון, דיני הודאות וחקירה [1985] הוצאת הפקולטה למשפטים אוני' ת"א פרקים 8-9 והרנון אליהו, דיני ראיות (1985) הוצאת מכון סאקר חלק 2 עמ' 249.

- הצעת-חוק לתיקון [פקודת הראיות](#) [נוסח חדש] (תיקון-אמרת נאשם מחוץ לבית המשפט), התש"ס-1999.
- הצעת-חוק לתיקון [פקודת הראיות](#) (מס' 15)(הודאת נאשם בעבירות חמורות), התשס"א-2000.
- הצעת חוק לתיקון [פקודת הראיות](#) [נוסח חדש] (תיקון-אמרת נאשם מחוץ לבית המשפט), התשס"ד - 2004.
- הצעת-חוק לתיקון [פקודת הראיות](#) (תיקון-ביטול הודאה שנגבתה באלימות), התשס"ד-2004.
- הצעת-חוק לתיקון [פקודת הראיות](#) (קבילות ומשקל הודיית נאשם), התשס"ד - 2004.
- הצעת - חוק לתיקון [פקודת הראיות](#) (פסילת ראיה), התשס"ה - 2005.

ניתן לסכם את הטעמים שבחקיקה בכך שכלל האב הוא [מבחן רצוניות ההודאה](#) [וחופשיותה](#), כללי התולדה המכסים רוב מכריע של המקרים בודקים את התנהגות הרשות החוקרת ואת השאלה האם הופעלו אמצעים פסולים או שלא. מובן שאין התולדות סותרות את כלל האב אלא מפרטות אותו.

כזאת פסק בית המשפט העליון מספר פעמים כאשר נדרש לניתוח הרציונל התיאורטי של סעיף 12 :

"לפני השופט צריך להיות מבחן אחד ויחיד והוא: נאמרה ההודאה מפי הנאשם מתוך רצון חופשי וללא כפיה פיתוי או שידול – היא כשרה לא נאמרה כך – היא פסולה שכן אין כופין ואין מפתין אדם לשים עצמו רשע".
[ע"פ 20-21/49 עבדול האדי ואח' נגד היועמ"ש פד"ג 13 33](#).

ובפרשת יששכרוב [ע"פ 5121/98 יששכרוב נ. התובע הצבאי ואחרים] נאמרו לעניין משמעות המונח "חופשית ומרצון" הדברים הבאים (מפאת אריכות הדברים, ציטטתי קטעים א. ד.):

"המשמעות שניתנה למונח האמור משך שנות פסיקתו של בית-משפט זה הייתה משפטית-טכנית; לפיה, הודאת נאשם תיפסל לפי סעיף 12 הנ"ל רק אם הופעל עליו בעת החקירה "לחץ חיצוני" פסול, שהיה בו כדי לשלול את יכולתו לבחור באופן חופשי בין מסירת הודאתו לבין הימנעות ממסירתה . . . . .

כאמור, כלל הפסילה הקבוע בסעיף 12 [לפקודת הראיות](#) נועד מלכתחילה להגן על אמינותן של הודאות שנמסרו בפני אנשי מרות.....

עם זאת, בהתחשב ברוחו ובעקרונותיו של חוק היסוד, ניתן לקבוע כי מרכז הכובד הפרשני השתנה, וכי כיום מהווה ההגנה על זכויותיו של הנחקר תכלית מרכזית ועצמאית – ולא רק משנית ונלוות – לפסילת קבילותן של הודאות לפי סעיף 12 [לפקודת הראיות](#).....

בהתחשב בכל אלה, נראה כי כלל הפסילה הקבוע בסעיף 12 [לפקודת הראיות](#) נועד בעיקרו להגן על שתי זכויות-יסוד אשר הוכרו בשיטתנו המשפטית מימים ימימה, אך דומה כי [חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו](#) הוסיף ותרם לביצור מעמדן - הזכות לשלמות הגוף והנפש של הנחקר והזכות לאוטונומיה של הרצון החופשי. .... לצד ההגנה על שלמות גופו ונפשו של הנחקר, נועד סעיף 12 [לפקודת הראיות](#) על-פי לשונו המפורשת להגן על אוטונומיה הרצון ועל חופש הבחירה של הנאשם במסירת הודאתו בחקירה (הודאה "חופשית ומרצון").....

נוסחו ולשונו של סעיף 12 [לפקודת הראיות](#) מעידים כי כלל הפסילה המעוגן בו, נועד להגן מפני פגיעה משמעותית באוטונומיה הרצון של הנאשם במסירת הודאתו. לפיכך, פגיעה מן הסוג האמור היא שתוביל לפסילת קבילותה של הודאה בהתאם לסעיף 12 הנ"ל, והכל בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה לגופו.....

שלילת חופש הבחירה של הנחקר מקימה בהכרח חשש לאמינות הודאתו, הרי על-פי רוחו והשראתו של חוק היסוד מן הראוי לקבוע כי ההגנה על חופש הרצון של הנחקר מהווה כיום תכלית העומדת בפני עצמה ומהווה טעם נכבד ועצמאי לפסילת קבילותה של ההודאה לפי סעיף 12 [לפקודת הראיות](#)."

הנה כי כן אין התניה מפורשת שהאמצעי הפסול או הלחץ החיצוני הפסול יופעלו על ידי איש מרות דווקא אלא לכל היותר בנוכחותו או כחלק מן החקירה. משהשתנה מרכז הכובד הפרשני הופרדה הזכות לשלמות גופו ונפשו של הנחקר הקשורה ישירות לאמצעי חקירה פסולים מהזכות לאוטונומיה של חופש הרצון שאינה קשורה בהכרח במעשי החוקרים ושתייהן כאחד משמשות זו לצד זו . סוגיה זו התעוררה כבדרך אגב בישראל כאשר נדונה קבילות אמרה אשר נגבתה על ידי סוכן המופעל על ידי המשטרה וכך פסק בית המשפט העליון :

"החובה להוכיח מה היו הנסיבות שבהן נתנה ההודאה, וכי היא נתנה באופן חופשי ומרצון קיימת לא רק כאשר ההודאה ניתנה לאיש מרות, אלא גם כאשר התביעה מבקשת להוכיח הודאה שעלתה מפיו של נאשם בנוכחותו של אדם אחר כלשהו .."

מכאן שאם ההודאה בעניין בולוס כלל לא ניתנה בפני איש מרות הוא כי לא את מבחן האמצעים הפסולים בדק בית המשפט העליון אלא את מבחן הרצון החופשי.

בע"פ 750/80 שמלץ נגד מד"י פד"י לו (1) 617 דובר בנרקומן אשר נחקר בחשד לפריצה לדירות, הנאשם שם עמד בקשר עם רבני ישיבת "אור שמח" אשר ניסו בעבר לשקמו ולגמול אותו מן הסמים. הרבנים יעצו לו להודות במעשיו ולשמור על שמה הטוב של הישיבה. הנאשם השתכנע, והודה במעשים המיוחסים לו - על אף עצת עורך דינו לממש את זכות השתיקה. בית המשפט המחוזי והעליון נדרשו לשאלה אם יש בעצת הרבנים פגיעה ברצונו הטוב והחופשי של הנאשם וקבעו שלא היה בעצה זו כדי לשלול רצון טוב וחופשי.

דעות אלה הובעו גם בספרות המשפטית בהרחבה : (ראה אוריון גרשון, **דיני הודאות וחקירה** [1985] הוצאת הפקולטה למשפטים אוני' ת"א פרקים 8-9).

הדין האנגלי השתנה וניתן להביא דוגמא ממקרה הקרוב לענייננו ואף חמור פחות ממנו : במקרה זה (R.v. Cleary (1963) 48 Cr.App.R 116) הובא אביו של חשוד בן 20 לתחנת המשטרה ואמר לבנו בנוכחות השוטרים :

"Put your cards on the table. Tell them the lot ...if you did not hit him, they cannot hang you"

מייד לאחר מכן מסר הבן אמרת הודאה ובה פירט כי נטל חלק בעבירה. בית המשפט הבריטי לערעורים פסק כי במקרה זה יש לבדוק אם לא היה שידול בדברי האב לבנו ומשום שנושא השידול לא נבדק על ידי ביהמ"ש קמא – נפסלה האמרה ועימה ההודאה.

לחץ פנימי, לחץ חיצוני וההבדל ביניהם

יש הסוברים שנאשם הנתון במעצר, מצוי מתוקף תנאי המעצר במצב בו לא יוכל לעולם לגבש רצון חופשי. אני איני סבור כן : אדם המצוי במעצר מחליט בכל יום החלטות מרובות

ובורר בין כיווני התנהגות שונים ככל אדם המצוי בלחץ פנימי. כל הקורא את אמרות הנאשם שלפנינו מבין זאת היטב.

לחץ חיצוני - נובע מהתניה מפורשת או משתמעת המגיעה מן החוץ ואינה בשליטת הנחקר. ניטול לדוגמא נחקר השוקל אם ליטול על עצמו בהודאה עבירה שלא ביצע מתוך תקווה פנימית להציע למבצע האמיתי כי תינתן לו תמורה בעד הודאתו (בלשון העבריינים "מציע לאכול את התיק")

הרי כאן החלטה פנימית המתבצעת מרצון חופשי שיסודה בהערכה פנימית ולא תלויה של הסיכויים והסיכונים שכולה בשליטת הנחקר - הרי כאן דוגמה להודאת שקר מרצון חופשי אך המניע להודאה איננו כלל בתחום יחסי הגומלין בין אנשים בחקירה אלא בפנימיותו של הנאשם. יש לומר כי אין כאן הצעה מגורם חיצוני אלא שהנאשם עצמו יזום הצעה שכזו.

לעומת זאת אם מוצע במפורש לאדם סכום כסף גדול כנגד הודאת שקר שתחלץ את העבריין האמיתי מהסתבכות - הרי שכאן החלטתו להודות תלויה בתנאי חיצוני - הפיתוי מקורו חיצוני, וההודאה תבוא על מנת לקדם יחס גומלין של קיבול עם הצעה ממשית - ממש כשם שקיבול להצעה מסוימת של הזולת מגבש כריתת חוזה.

לעומת זאת מעשים עצמאיים של אדם הנעשים ליצירת מצע נוח למו"מ לכריתת חוזה כאשר אין עוד צד שני מעורב - אינם מגבשים חוזה כי אין בהם יחסי גומלין.

במקרה שלפנינו נוטל הנאשם על עצמו עבירה כדי לשחרר את בני משפחתו או חבריו מן המעצר לאחר ששוכנע במשך ימים רבים כי הם נמצאים במעצר בגללו, זהו לחץ חיצוני מובהק הפוסל את האמרה.

ז. מטרתו של סעיף 12 לפק"ר

כך אני מבין את מבנהו של סעיף 12 לפקודת הראיות (נוסח חדש) התשל"א - 1971 ואת מטרתו:

מטרה ראשונה מהימנות הודאה שנתנה שלא מרצון חופשי ולא תוך גמירת דעת של החשוד חשודה על מהימנותה שכן היא ניתנת כתגובה למעשיו של אדם אחר ומתוך ציפייה (שלילית או חיובית) לתגובת גומלין שלו.

מטרה שנייה מטרת חינוך רשויות החקירה לשמירה על כללים של חקירה הוגנת.

מטרה שלישית מטרת חוקתית- ערכית: הבטחת הליך הוגן של חקירת הנאשם כזכות הנגזרת מכבוד האדם שלו וניתנת לתיאור בשני מישורים מקבילים :

1. ההגנה על שלמות גופו ונפשו של הנחקר.

2. הגנה מפני פגיעה משמעותית באוטונומיה הרצון של הנאשם.

אשר על כן צירפתי דעתי לדעת חברי, כב' הנשיא ואני קובע כי אמרות ההודיה של הנאשם הינן בלתי קבילות באשר לא נתנו באופן חופשי ומרצון.

באמרת אגב אומר כי ראוי שרשויות החקירה תנהגנה משנה זהירות בעימותים בין חשודים שיש ביניהם יחס מרות או קרבה , שמא תצמח מהן עילת פסול כגון שצמחה כאן.

פסיקתא:

החלטנו לזכות את הנאשם מן העבירות הבאות :

עבירה של סחר בציוד מלחמתי לפי סעיף 2 **לצו בדבר איסור סחר בציוד מלחמתי (יהודה והשומרון) (מס' 243) תשכ"ח – 1968** על פי העובדות האמורות בפרט האישום הראשון (רכישת אקדח סטאר)

עבירה של סחר בציוד מלחמתי לפי סעיף 2 **לצו בדבר איסור סחר בציוד מלחמתי (יהודה והשומרון) (מס' 243) תשכ"ח – 1968** על פי העובדות האמורות בפרט האישום השני (רכישת אקדח סטאר נוסף וקופסאות כדורים)

עבירה של סחר בציוד מלחמתי לפי סעיף 2 **לצו בדבר איסור סחר בציוד מלחמתי (יהודה והשומרון) (מס' 243) תשכ"ח – 1968** על פי העובדות האמורות בפרט האישום השלישי (קבלת רובה סער אם 16- ומכירתו לאחר)

עבירה של סחר בציוד מלחמתי לפי סעיף 2 **לצו בדבר איסור סחר בציוד מלחמתי (יהודה והשומרון) (מס' 243) תשכ"ח – 1968** על פי העובדות האמורות בפרט האישום הרביעי (העברת תת מקלע קרלו ו 2 מחסניות)

עבירה של חברות בהתאחדות בלתי מותרת לפי סעיף 84 ו 85 (א)(1) **לתקנות ההגנה (שעת חירום) 1945** על פי העובדות האמורות בפרט האישום השישי (חברות בחוליה צבאית)

עבירה של סחר בציוד מלחמתי לפי סעיף 2 **לצו בדבר איסור סחר בציוד מלחמתי (יהודה והשומרון) (מס' 243) תשכ"ח – 1968** על פי העובדות האמורות בפרט האישום השמיני (רכישת 2000 כדורי 9 מ"מ)

עבירה של ירי לעבר אדם לפי סעיף 58 (א)+(ד) **לתקנות ההגנה (שעת חירום) 1945** על פי העובדות האמורות בפרט האישום התשיעי (ירי על עמדת אל בוואבה באזור המנזר באקדח)

עבירה של סחר בציוד מלחמתי לפי סעיף 2 **לצו בדבר איסור סחר בציוד מלחמתי (יהודה והשומרון) (מס' 243) תשכ"ח – 1968** על פי העובדות האמורות בפרט האישום העשירי (העברת 3 מטעני צינור)

עבירה של סחר בציוד מלחמתי לפי סעיף 2 **לצו בדבר איסור סחר בציוד מלחמתי (יהודה והשומרון) (מס' 243) תשכ"ח – 1968** על פי העובדות האמורות בפרט האישום החמישה עשר (קבלת תת מקלע עוזי)

החלטנו להרשיע את הנאשם בעבירות הבאות :

עבירה של סחר בציוד מלחמתי לפי סעיף 2 לצו בדבר איסור סחר בציוד מלחמתי (יהודה והשומרון) (מס' 243) תשכ"ח – 1968 על פי העובדות האמורות בפרט האישום החמישי (הטמנת תיק עם רובה סער שלושה אקדחים וכדורים)

עבירה של ירי לעבר אדם לפי סעיף 58 (א)+(ד) לתקנות ההגנה (שעת חירום) 1945 על פי העובדות האמורות בפרט האישום השביעי. (ירי מאקדח אל עמדת משמר הגבול)

עבירה של פעילות נגד הסדר הציבורי לפי סעיף 68 ו- 92 לצו בדבר הוראות ביטחון (יהודה והשומרון) (מס' 378) תש"ל – 1970 על פי העובדות האמורות בפרט האישום האחד עשר (הצתת 3 כלי רכב).

עבירה של החזקת אמל"ח לפי סעיף 53 (א) (1) לצו בדבר הוראות ביטחון (יהודה והשומרון) (מס' 378) תש"ל – 1970 על פי העובדות בפרט האישום השניים עשר (החזקת אקדח אחד ולא שניים)

עבירה של קשירת קשר לירי לעבר אדם לפי סעיף 58 (א)+(ד) לתקנות ההגנה (שעת חירום) 1945 בתנאי סעיף 14 (א) (1) + 21 + 22 לצו בדבר כללי האחריות לעבירה (מס' 243) (יהודה והשומרון) התשכ"ח - 1968 על פי העובדות האמורות בפרט האישום הארבע עשר. (תכנון לבצע ירי על חיילים באזור האוניברסיטה)

עבירה של ניסיון לגרימת מוות לפי סעיף 51 (א) לצו בדבר הוראות ביטחון (יהודה והשומרון) (מס' 378) תש"ל – 1970 בתנאי סעיף 14 (א) (1) + 19 + 20 לצו בדבר כללי האחריות לעבירה (מס' 243) (יהודה והשומרון) התשכ"ח - 1968 על פי העובדות האמורות בפרט האישום השישה עשר (פיגוע ירי על שוטרי מג"ב באזור המגדל והמנזר)

עבירה של סחר בציוד מלחמתי לפי סעיף 2 לצו בדבר איסור סחר בציוד מלחמתי (יהודה והשומרון) (מס' 243) תשכ"ח – 1968 על פי העובדות האמורות בפרט האישום שבעה עשר (הטמנת תיקים עם נשק)

החלטנו למחוק מכתב האישום את פרט האישום הבא :

החלטנו למחוק מכתב האישום את העבירה האמורה בפרט אישום מס' 13 מחמת זהות עם העבירה האמורה בפרט אישום מס' 12.

ניתן והודע היום, 30/11/11, בפומבי ובמעמד הצדדים.

שופט

הנשיא

שופט